

UCHWAŁA Nr XLIV.378.2023
RADY GMINY PRZYTYK
z dnia 24 marca 2023 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk

Na podstawie art. 4 ust. 2 oraz art.4b ust.1-3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40) oraz §1 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (j.t. Dz.U. z 2014r. poz.310) po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Rada Gminy Przytyk uchwala, co następuje:

§1

Mając na uwadze wyniki konsultacji z mieszkańcami Gminy Przytyk, Rada Gminy Przytyk pozytywnie opiniuje starania w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Przytyk.

§2.

1. Postanawia się wystąpić do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk.
2. Treść wniosku wraz z uzasadnieniem stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przytyk.

§4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Wlazło

Uzasadnienie do Uchwały Nr XLIV.378.2023
Rady Gminy w Przytyku
z dnia 24 marca 2023 roku

Uzasadnienie do uchwały Nr XLIV.378.2023 Rady Gminy w Przytyku z dnia 24 marca 2023 r. w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk

Zgodnie z art. 4 ust. 2 oraz art. 4b ust. 1-3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40) do właściwej Rady Gminy należy wystąpienie z wnioskiem o nadanie praw miejskich miejscowości.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach wymieniono niezbędne dokumenty, które należy dołączyć do wniosku.

W dniu 3 lutego Rada Gminy Przytyk podjęła uchwałę w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk. Konsultacje zostały przeprowadzone w dniach od 1 do 10 marca 2023 roku. Zbiorcze wyniki konsultacji wskazują na pozytywną opinię mieszkańców gminy Przytyk w kwestii nadania statusu miasta miejscowości Przytyk. Zasadnym zatem jest, by Rada Gminy Przytyk wystąpiła z wnioskiem do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody do dnia 31 marca 2023r.

W związku z powyższym, przedstawiam uchwałę w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statutu miasta miejscowości Przytyk.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY PRZYTOK
Krzysztof Wlazło

**Załącznik
do uchwały Nr XLIV.378.2023
Rady Gminy Przytyk
z dnia 24 marca 2023r.**

Pan Mariusz Kamiński

**Minister
Spraw Wewnętrznych i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa**

za pośrednictwem
Pana Konstantego Radziwiłła

**Wojewody Mazowieckiego
pl. Bankowy 3/5
00-950 Warszawa**

**Wnioskodawca:
Rada Gminy Przytyk
ul. Zachęta 57,
26-650 Przytyk**

Na podstawie art.4 ust. 4 oraz art.4b ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40) oraz §1 ust.1 oraz §2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (j.t. Dz.U. z 2014r. poz.310) Rada Gminy Przytyk przekazuje wniosek o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk, wraz z załącznikami.

WNIOSEK O NADANIE STATUSU MIASTA MIEJSCOWOŚCI PRZYTYK

Uwzględniając wyniki konsultacji społecznych, układ urbanistyczny i przestrzenny, charakter zabudowy, rozwiniętą infrastrukturę społeczną i techniczną miejscowości Przytyk, a także względy historyczne oraz więzi społeczne i gospodarcze, zapewniające zdolność do wykonywania zadań publicznych Rada Gminy Przytyk po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Gminy Przytyk, niniejszym wnosi o wydanie przez Radę Ministrów rozporządzenia o nadaniu miejscowości Przytyk statusu miasta.

UZASADNIENIE

Wójt Gminy Przytyk wraz z Radą Gminy Przytyk, po analizie pisma Wojewody Mazowieckiego podjęli decyzję o podjęciu działań w celu nadania statusu miasta miejscowości Przytyk. Pierwszymi działaniami uruchamiającymi procedurę nadania miejscowości Przytyk statusu miasta, a właściwie odzyskania praw miejskich, było przyjęcie w dniu 3 lutego 2023r. przez Radę Gminy Przytyk uchwały Nr XLII/361/2023

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk. Za utworzeniem miasta Przytyk przemawiają przesłanki wymienione w art.4 ust.4 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2023r. poz.40), zgodnie z którym nadanie gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalenie jego granic i ich zmiana dokonywane są w sposób uwzględniający infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy. Miejscowość Przytyk spełnia powyższe warunki. Odzyskanie praw miejskich jest bardzo ważne dla dalszego rozwoju miejscowości Przytyk, jak również całej gminy Przytyk. Dzięki uzyskaniu przez Przytyk statusu miasta wzrośnie prestiż tej miejscowości oraz jej ranga nie tylko w powiecie radomskim, ale w całym regionie mazowsza. Gmina Przytyk uzyskałaby status gminy miejsko – wiejskiej. Przytyk stałby się kolejnym miastem w powiecie radomskim, dzięki czemu zyskałyby znacznie na atrakcyjności, w tym turystycznej i inwestycyjnej. Władze samorządowe miałyby większe możliwości w pozyskiwaniu funduszy na dalszy rozwój tej miejscowości. Ponadto odzyskanie przez Przytyk praw miejskich byłoby zadośćuczynieniem sprawiedliwości dziejowej. Historycznie Przytyk był niegdyś miastem.

W 1869r. car Rosji zabrał prawa miejskie Przytykowi za udział mieszkańców w powstaniu styczniowym i walkę o niepodległość. Zdaniem władz samorządowych dynamiczny rozwój tej miejscowości, zawdzięczany od pokoleń staraniom lokalnej społeczności oraz władz samorządowych, zasługuje w pełni na to, aby odzyskać prawa miejskie zabrane niegdyś przez zaborcę. W przywróceniu praw miejskich Przytyka dostrzec będzie można uhonorowanie wszystkich mieszkańców naszej Gminy oraz szacunek za patriotyczną postawę i pracowitość. Nie bez znaczenia są tutaj wyniki konsultacji, w których mieszkańcy gminy licznie poparli inicjatywę władz gminy o nadanie miejscowości Przytyk statusu miasta.

PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE LICZBY LUDNOŚCI ORAZ STRUKTURY ZATRUDNIENIA.

Miejscowość Przytyk na dzień 28 luty 2023r. zamieszkuje 908 mieszkańców. Strukturę wiekową mieszkańców Przytyka przedstawia poniższa tabela:

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	10	10	20
3	5	4	9

4-5	13	15	28
6	2	2	4
7	4	1	5
8-12	20	21	41
13-15	16	16	32
16-17	14	11	25
18	2	5	7
19-65	274	0	274
19-60	0	257	257
> 65	76	0	76
> 60	0	130	130
ogółem	436	472	908

Liczba ludności całej gminy Przytyk to 7272 mieszkańców. Najliczniej zamieszkałymi miejscowościami są Przytyk i Podgajek. Struktura wiekowa mieszkańców całej gminy Przytyk przedstawia się w sposób podany poniżej:

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	117	117	234
3	54	47	101
4-5	104	92	196
6	38	35	73
7	40	52	92
8-12	224	225	449
13-15	124	131	255
16-17	77	71	148
18	47	58	105
19-65	2362	0	2362
19-60	0	1991	1991
> 65	458	0	458
> 60	0	808	808
ogółem	3645	3627	7272

(dane z Ewidencji Ludności na dzień 28.02.2023r. – załącznik nr 1 do niniejszego wniosku)

Większość mieszkańców Przytyka zatrudniona jest poza rolnictwem. Z informacji uzyskanych z Placówki Terenowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Radomiu, wynika iż ubezpieczeniu społecznemu rolników w gminie Przytyk podlega ogółem 639 osób (załącznik nr 2 do niniejszego wniosku) Na terenie miejscowości Przytyk funkcjonuje 12 gospodarstw rolnych o pow. od 4 do 9 ha oraz zaledwie 3 gospodarstwa o pow. powyżej 10 ha. W chwili obecnej, w oparciu o dane podatkowe Urzędu Gminy, można stwierdzić, że zanika działalność rolnicza na terenie miejscowości Przytyk. Mieszkańcy zatrudnieni są w licznych gałęziach gospodarki. Część z nich dojeżdża do pracy do pobliskiego miasta Radom. Ponadto, znaczna część mieszkańców znajduje zatrudnienie w zakładach znajdujących się w miejscowości Przytyk oraz na terenie gminy. Do większych pracodawców w gminie Przytyk zalicza się:

Lp.	Nazwisko i imię/nazwa firmy	Miejsce położenia	Rodzaj działalności	NIP firmy
-----	-----------------------------	-------------------	---------------------	-----------

1.	Kołaczek Paweł- Opakowaniamax	Krzyszkowice 18	Transport drogowy towarów	7981325365
2.	Kowalczyk Kazimierz-"OKNO- BUD"	Oblas,ul.Radomska19, Przytyk,ul.Targowa16	Sprzedaż materiałów budowlanych	7980001117
3.	Lesiak Robert	Wrzeszczów 50	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	9482377698
4.	Leszczyński Waldemar i Paweł Woźniak-AGRO- MAX Spółka Jawna	Żerdź 40H	Sklep ogrodniczy,Skup i sprzedaż warzyw i owoców	7991823107
5.	Gajewski-Podłogi Drewniane Sp. z o.o,Sp.k.	Oblas,ul.Radomska 47	sprzedaż desek podłogowych, parkietu	9482598198

Wielu mieszkańców prowadzi własną działalność gospodarczą. Na podstawie raportu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wygenerowanego na dzień 9 marca 2023r. na terenie gminy Przytyk ilość wpisów dla głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej aktywnych przedsiębiorców wynosi 227, z zawieszoną działalnością 50. Powyższy raport wskazuje także, że gmina Przytyk jest miejscem zamieszkania dla 274 przedsiębiorców oraz dodatkowych 70 osób, które prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą zawiesiły (dane z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na dzień 09.03.2023r. – załącznik nr 3 do niniejszego wniosku). Część mieszkańców gminy zatrudniona jest w funkcjonujących na terenie gminy placówkach szkolnych, przedszkolu, urzędzie gminy oraz jednostkach podległych gminie. Łącznie jednostki te zatrudniają 102 mieszkańców gminy. Pracodawcami zatrudniającymi mieszkańców gminy są również: Urząd Pocztowy, Bank Spółdzielczy, Ośrodki Zdrowia (w Przytyku i Wrzeszczowie), czy Zakład Gospodarki Komunalnej w Przytyku. Dobrze rozwinięta w gminie Przytyk jest sieć placówek handlowych. W samym Przytyku czynnych jest pięć dobrze prosperujące sklepów spożywczo – przemysłowych, w których zatrudnienie znaleźli mieszkańcy gminy. Część mieszkańców znalazło również zatrudnienie w pięciu obiektach świadczących usługi gastronomiczne. Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu, Filia w Przytyku (opublikowanymi na stronie PUP w Radomiu) na koniec 2022r. zarejestrowanych było 439 osób bezrobotnych z terenu całej gminy Przytyk, w tym 196 kobiety oraz 58 osób uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY PRZYTYP

Gmina Przytyk jest typowo wiejską gminą. Położona jest w centralnej Polsce, w południowej części województwa mazowieckiego, w północno-zachodniej części powiatu radomskiego. Gmina jest położona w odległości 18 km od Radomia i 105 km od Warszawy. Powierzchnia gminy wynosi 13437 ha (134 km²).

Gmina graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi:

- od zachodu z powiatem przysuskim (gminy Wieniawa i Potworów),
- od północy z powiatem białobrzeskim (gminy Stara Błotnica i Radzanów),
- od wschodu z gminą Zakrzew z powiatu radomskiego,
- od południowego zachodu z gminami Wolanów w powiecie radomskim i Przysucha w powiecie przysuskim.

Położenie na tle Polski

Położenie gminy Przytyk i jej granice

Powierzchnia gminy wynosi 13437 ha (134 km²), przy czym powierzchnia lądowa zajmuje 13326 ha (99,2%), a powierzchnia pokryta wodami – 111 ha (0,8%). Przeważającą część obszaru gminy zajmują użytki rolne (9934 ha), zajmujące 73,9% całkowitej powierzchni gminy. Grunty zabudowane i zurbanizowane (w tym grunty rolne zabudowane) zajmują obszar 768 ha, co stanowi 5,7% powierzchni.

Poniższa tabela przedstawia formy użytkowania terenu w gminie Przytyk.

Tabela. Formy użytkowania terenu w gminie Przytyk

Formy użytkowania terenu	Powierzchnia [ha]	Udział w całkowitej powierzchni gminy [%]
Powierzchnia ogółem	13437	100
Powierzchnia lądowa	13326	99,2
Użytki rolne, w tym:	9934	73,9
- grunty orne	7600	56,6
- łąki trwałe	893	6,6
- pastwiska trwałe	665	4,9
- sady	284	2,1
- grunty rolne zabudowane	348	2,6
- grunty pod stawami	97	0,7
- grunty pod rowami	47	0,3
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	2908	21,4
- grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	2473	18,4
- grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – grunty zadrzewione i zakrzewione	435	3,2
Grunty pod wodami	111	0,8
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	420	3,1
- tereny mieszkaniowe	30	0,2
- tereny przemysłowe	6	0,04
- tereny inne zabudowane	35	0,3
- tereny zurbanizowane niezabudowane	1	0,01
- tereny rekreacji i wypoczynku	15	0,1
- tereny komunikacyjne - drogi	330	2,5
Nieużytki	63	0,5
Tereny różne	1	0,01

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na obszarze gminy znajduje się 26 sołectw i 38 miejscowości podstawowych. Najliczniejszymi miejscowościami są: Przytyk, Podgajek i Domaniów, najmniej ludnymi zaś: Duży Las, Jadwinów i Stary Młyn.

Powierzchnia przyszłego miasta Przytyk miałaby wynosić 283,5684 ha i swoimi granicami obejmować dotychczasowy obręb Przytyk oznaczony nr 0023.

Szczegółowe dane dotyczące powierzchni poszczególnych obrębów ewidencyjnych zawiera zaświadczenie Starosty Radomskiego (załącznik nr 4 do niniejszego wniosku) oraz poniższa tabela:

Lp	Nazwa obrębu	Powierzchnia [ha]
1	Dęba	348,7630
2	Kolonia Dęba	101,5589
3	Domaniów	674,4127
4	Duży Las	138,2983
5	Glinice	154,4548
6	Kolonia Glinice	216,5554
7	Goszczewice	592,2749
8	Gaczkowice	214,2681
9	Jabłonna	293,9279
10	Kolonia Jabłonna	78,0465
11	Jagodno	64,8456
12	Jadwiniów	108,5199
13	Kaszewska Wola	347,4245
14	Krzyszkowice	747,0169

15	Kolonia Kaszewska Wola	256,6516
16	Kolonia Studzienice	80,0486
17	Mścichów	185,1565
18	Młódnice	417,6400
19	Oblas	1171,8368
20	Ostrołęka	525,7789
21	Podgajek Wschodni	98,8182
22	Podgajek Zachodni	144,3565
23	Przytyk	283,5684
24	Posada	281,6626
25	Potkanna	361,5301
26	Kolonia Potkanna	292,2505
27	Stary Młyn	49,5834
28	Sewerynów	184,6205
29	Suków	253,2497
30	Sukowska Wola	721,3223
31	Studzienice	341,4581
32	Stefanów	198,7824
33	Słowików	139,2509
34	Wólka Domanowska	203,8029
35	Witoldów	82,5217
36	Wola Wrzeszczowska	225,6895
37	Wrzos	338,4995
38	Wola Wrzeszczowska Kolonia	265,1600
39	Wygnanów	426,4993
40	Wrzeszczów	727,0112
41	Zameczek Kolonia	558,0515
42	Żerdź	372,9852
43	Maksymilianów	166,4860
	suma:	13434,6402

Przytyk słynie z produkcji papryki, której uprawę ponad 30 lat temu rozpoczął Antoni Kwietniewski, postanawiając przenieść na polski grunt doświadczenie holenderskich i niemieckich producentów, zapoczątkowując bogatą dziś w regionie tradycję produkcji tego warzywa pod osłonami. Dziś cała gmina "pokryta" jest labiryntem tysięcy tuneli foliowych, a Przytyk wraz z sąsiednimi gminami zyskał nazwę "paprykowego zagłębia", albowiem to stąd pochodzi blisko 80% krajowej produkcji tego warzywa.

Uprawa papryki determinuje charakter gospodarczo-rolniczy w gminie i regionie, czyniąc rolnictwo głównym obszarem uzyskiwania dochodu przez mieszkańców. Dlatego od kilku lat podejmowane są wzmożone działania związane z budową marki produktu tradycyjnego „Papryki Przytyckiej”, wzrostem inwestycji mogących wpłynąć na rozwój przetwórstwa i poszerzenie rynków zbytu. Dodatkowo rolę rolnictwa podkreślają organizowane od 1999 roku Ogólnopolskie Targi Papryki, będące jedną z najważniejszych imprez branżowych poświęconych rolnictwu na terenie województwa mazowieckiego.

STANOWISKO WNIOSKODAWCY dotyczące spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I TECHNICZNA

Uwzględniając rys historyczny oraz obecny status miejscowości, Przytyk stanowi centrum gospodarczo – administracyjne gminy Przytyk. Jest to miejscowość, która pełni funkcję głównego ośrodka gminy, zapewniając wszystkim mieszkańcom zaspokojenie podstawowych potrzeb, w szczególności socjalnych, oświatowych, kulturalnych, zdrowotnych, usługowych i innych.

Miejscowość Przytyk wraz z Podgajkiem tworzą zwartą jednostkę przestrzenną, w której to zamieszkuje znaczna część mieszkańców całej Gminy. Skupia ona około jedną czwartą ludności gminy oraz prawie połowę wszystkich podmiotów usługowo-handlowych i usługowo-produkcyjnych działających na jej obszarze. Tutaj też zlokalizowana jest większość instytucji i obiektów użyteczności publicznej (m.in. Urząd Gminy, szkoła, przedszkole, zakład opieki zdrowotnej, straż pożarna). Obiekty te występują w centrum Przytyka, w rejonie ul. Zachęty, zaś usługi handlu i drobnych usług rzemieślniczych występują głównie w postaci lokali w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych w pierzejach ulic Zachęta, Warszawska, Rynek (tj. w ciągu drogi nr 732 i 740). Ponadto w części południowej, przy ul. Targowej, zlokalizowane jest znacznej wielkości targowisko, a w bezpośrednim sąsiedztwie Przytyka (w obrębie Słowików) powstało Centrum Dystrybucji i Przetwórstwa Rolnego, stanowiące również miejsce organizacji imprez masowych w Gminie (Ogólnopolskie Targi Papryki). Zabudowa produkcyjna i produkcyjno-usługowa koncentruje się w części południowej, pomiędzy ulicami Targową a Piaski, a także wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 740 (również w obrębie Oblas). Pojedynczo występuje także w części północnej miejscowości. Dominującą formą zabudowy w Przytyku jest zwarta zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Tylko w tym obszarze gminy występują obszary, gdzie koncentrują się tereny o jednoznacznym charakterze zabudowy jednorodzinnej (zlokalizowana pomiędzy ulicami Mickiewicza, Słowackiego, Kwiatową i Cichą). Punktowo zlokalizowana jest tu również zabudowa wielorodzinna – dwa budynki mieszkalne przy szkole, przeznaczone dla nauczycieli. Nowa zabudowa powstaje głównie w formie wolnostojących budynków jednorodzinnych.

W strukturze przestrzennej Przytyka zdecydowanie wyróżnia się historyczny układ urbanistyczny z rynkiem, przy którym krzyżują się drogi wojewódzkie, i zwarta zabudowa pierzejowa usytuowana kalenicowo. Ponadto dominantę w krajobrazie Przytyka stanowi kościół parafialny, stanowiący istotny element krajobrazu kulturowego miejscowości.

Przytyk jest jedną z 26 jednostek pomocniczych gminy, siedzibą Wójta Gminy oraz Rady Gminy Przytyk. W miejscowości tej mieszczą się najważniejsze w gminie obiekty użyteczności publicznej. Jednym z nich jest Urząd Gminy, będący także siedzibą Urzędu Stanu Cywilnego, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zakładu Gospodarki Komunalnej świadczący usługi w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

W sąsiedztwie budynku Urzędu swoją siedzibę ma Ochotnicza Straż Pożarna w Przytyku. W tym samym budynku znajduje się biblioteka gminna działająca pod szyldem Centrum Kultury i Biblioteki w Przytyku oraz oddział Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Z drugiej strony budynku Urzędu zlokalizowana jest Radomska Stacja Pogotowia Ratunkowego w Radomiu Miejsce stacjonowania Zespołu Ratownictwa Medycznego oraz Urząd Pocztowy. W niedalekim sąsiedztwie Urzędu Gminy zlokalizowany jest kompleks szkolny, w którego skład wchodzi Publiczne Przedszkole oraz Publiczna Szkoła Podstawowa im. Przyjaciół Dzieci w Przytyku. W tym samym kompleksie zlokalizowana jest siedziba

gminnej jednostki kultury — Centrum Kultury i Biblioteki w Przytyku, siłownia gminna oraz filia Powiatowego Urzędu Pracy.

Ponadto w miejscowości Przytyk zlokalizowane są Posterunek Policji, dwa Banki Spółdzielcze, dwie apteki, paczkomat, myjnia, salony fryzjerskie, kwiaciarnia, gabinet weterynaryjny oraz wiele punktów handlowo-usługowych.

W historią Przytyka ściśle łączy się tradycja cotygodniowych targów. Przytyckie targowisko znajdujące się na terenie miejscowości zostało gruntownie zmodernizowane w 2013 roku. Inwestycja objęła budowę wiaty, zadaszenia targowiska wraz z budową budynku zaplecza i administracji. Obok budynku zaplecza stanęła wiata nad targowiskiem o wymiarach 18 na 48 metrów. Teren dookoła wiaty i budynku został utwardzony, powstał też chodnik.

W północnej części obiektu znajduje się niezadaszone targowisko. Jest tam prowadzony między innymi handel obwoźny. Cała powierzchnia terenu, to ponad 6200 metrów kwadratowych.

Na wzgórzu miejscowości Przytyk znajduje się piękny zabytkowy kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego wybudowany w latach 1932 - 1936. Świątynia znajduje się na wzniesieniu, przy rozwidleniu dróg Radom - Wyśmierzyce - Białobrzegi. Zaprojektowana została w stylu barokowo-renesansowym przez warszawskiego architekta Stefana Szyllera. W prezbiterium kościoła malarz Jan Henryk Rozen namalował obraz "Znalezienia Krzyża Świętego". Obraz umieszczony jest zamiast nadścienia głównego ołtarza.

W Przytyku nie brak również zaplecza do aktywnego wypoczynku dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W samej miejscowości znajdują się place zabaw, stadion sportowy z zapleczem sanitarno-szatniowym, boisko szkolne, sala gimnastyczna oraz duża hala sportowa, w którym przeprowadzane są różnego rodzaju rozgrywki. W roku 2021 w hali sportowej w Przytyku organizowany został Ogólnopolski Turniej Taneczny. Na terenie miejscowości znajdują się także Otwarta Strefa Aktywności z siłownią plenerową oraz strefą wypoczynku.

Tak jak wspominaliśmy, w Przytyku swoją siedzibę ma prężnie działająca i doskonale wyposażona jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej powołana do życia w dniu 27 listopada 1918 roku. Jednostka ta wpisana jest w Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy, jako jedna z dwóch jednostek z terenu gminy Przytyk. Równie aktywnie działa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza. Przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Przytyku funkcjonuje również Młodzieżowa Orkiestra Dęta MODETATO, która powstała w 2002 roku. Pierwszy skład orkiestry liczył 15 osób, a w obecnej chwili liczy ponad 40 osób. Stanowi ją utalentowana młodzież z szkół: podstawowej, oraz ponadpodstawowej, jak również osoby dorosłe z terenu gminy Przytyk i nie tylko. Swoją grą uświetnia uroczystości kościelne oraz wiele imprez na szczeblu gminnym i powiatowym. Z dumą reprezentuje gminę Przytyk na różnych konkursach i przeglądach.

Na terenie Przytyka swoje siedziby mają także stowarzyszenia oraz organizacje pozarządowe:

- Związek Gmin Radomka wykonujący zadania publiczne w zakresie ochrony środowiska

- Stowarzyszenie Przyszań nad Radomką
- Ludowy Klub Sportowy Sokół Przytyk – klub piłkarki
- Klub Sportowy Grom – klub siatkarski

Centralnym miejscem Przytyka jest rynek, który z upływem lat staje się również centrum kulturowym miejscowości, na którego terenie organizowane są wystawy terenowe oraz koncerty muzyczne. W roku 2022 na rynku odbyło się również Narodowe Czytanie. Rynek w Przytyku został poddany gruntownej modernizacji i przekazany do użytkowania w roku 2018. Na placu pojawiła się nowa infrastruktura: latarnie, ławki, nowy studnia z podświetloną obudową oraz fontanna. Posadzono nową zieleń oraz zamontowano donice z kwiatami. Wszystko po to, by ożywić to miejsce tak, by stało się punktem spotkań

mieszkańców gminy Przytyk. Rynek jest miejscem, służącym zacieśnianiu więzi społecznych, które przyciąga mieszkańców z uwagi na swoje walory estetyczne i cenny kulturowo charakter. Miejsce to stanowi przestrzeń publiczną.

Większość ulic znajdujących się na terenie Przytyka posiada utwardzoną nawierzchnię. Każdej ulicy jest nadana nazwa.

Przytyk wyposażony jest praktycznie w pełną infrastrukturę techniczną. Usługi oświetleniowe w całej gminie obejmują zabezpieczenie pełnej sprawności technicznej opraw ulicznych. W miejscowości Przytyk 100 % opraw ulicznych stanowią oprawy energooszczędne ledowe. Dzięki temu miejscowość Przytyk została efektywnie, a tym samym oszczędnie oświetlona. Tego rodzaju inwestycja znacznie ogranicza emisję zanieczyszczeń.

Miejscowość Przytyk jest w blisko 100% objęta siecią wodociągową i kanalizacyjną. Przytyk odgrywa istotną rolę w sieci komunikacyjnej całej gminy. To z tej miejscowości istnieje najwięcej połączeń komunikacyjnych w kierunku Radomia, Grójca i Potworowa. W roku 2023 powstała gminna sieć autobusowa, gdzie miejscowość Przytyk stał się centrum przesiadkowym.

Sieć dróg gminnych zapewnia sprawną komunikację w obrębie gminy, a także połączenia z Radomiem i pobliskimi gminami.

Infrastruktura telekomunikacyjna pozwala mieszkańcom na korzystanie w pełni z usług telekomunikacyjnych i internetowych dostępnych na całym obszarze gminy.

W ramach ograniczania niskiej emisji w ostatnich latach na terenie gminy ogłaszano nabory związane z zakupem i montażem paneli fotowoltaicznych oraz wymiana piecy na ekologiczne. W roku 2022 część budynków użyteczności publicznej zyskała instalację fotowoltaiczną.

Ponadto na obszarze Gminy prowadzony jest ciągły monitoring jakości powietrza. Czujniki pomiarowe zamontowane są między innymi w miejscowości Przytyk.

W gminie Przytyk na dobrym poziomie funkcjonują placówki oświatowe. W samym Przytyku funkcjonuje szkoła podstawowa i przedszkole.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Przyjaciół Dzieci w Przytyku to największa placówka edukacyjna w naszej gminie. Uczy się w niej 368 uczniów w siedemnastu oddziałach. Pracuje 38 nauczycieli, którzy nieustannie podnoszą swoje kompetencje zawodowe. Poza nauczycielami edukacji wczesnoszkolnej oraz tzw. przedmiotowcami w szkole zatrudnieni są pedagog, pedagog specjalny, logopeda, bibliotekarz, nauczyciele świetlicy.

Szkole zależy na nowatorskim podejściu do nauczania, dlatego pani dyrektor nieustannie zabiega o nowe pomoce dydaktyczne, które mogłyby wspomóc proces edukacyjny. Dzięki środkom budżetowym udało się stworzyć dwie pracownie językowe. Sale są ergonomiczne, łatwe w obsłudze, mają ciekawy design, a przede wszystkim zostały wyposażone w nowoczesny sprzęt interaktywny. Dzięki temu dzieci i młodzież mogą z łatwością nabywać umiejętności językowe.

Najnowszym narzędziem służącym realizacji podstawy programowej z wielu przedmiotów jest Class VR, czyli okulary do wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości. Wizualizacje miejsc w trybie 360°, trójwymiarowe obiekty i złożone struktury na wyciągnięcie ręki pozwalają przenosić lekcje w zupełnie inny wymiar. Poza tym dzięki programowi Laboratoria Przyszłości udało się zorganizować pracownię techniczną oraz pracownię kulinarną, gdzie dzieci rozwijają swoje umiejętności oraz pasje i zainteresowania.

Szkoła w Przytyku ma świetną bazę sportową. W hali sportowej oraz w sali gimnastycznej uczniowie ćwiczą bardzo chętnie. Największą popularnością cieszą się oczywiście dyscypliny zespołowe, a zwłaszcza piłka siatkowa, dlatego zajęcia pozalekcyjne w tym zakresie trwają do późnych godzin popołudniowych. Oczywiście innowacje, projekty

edukacyjne, organizacje takie jak Wolontariat, Szkolne Koło Caritas, harcerstwo, czirliderki stanowią różnorodną ofertę dla wszystkich uczniów.

Szkoła w Przytyku jest placówką przyjazną. W lutym tego roku zmodernizowany został system monitoringu, który podnosi standardy w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Publiczne Przedszkole w Przytyku mieści się w sąsiedztwie szkoły, w piętrowym, przestronnym budynku, wokół którego znajduje się ogród, zabezpieczony ogrodzeniem. Placówka czynna jest w godzinach od 7:00 do 16:00. Przedszkole dysponuje 200 miejscami i obecnie przystosowane jest do pracy w ośmiu grupach po 25 dzieci w każdej. Główny budynek przedszkola pomieści pięć oddziałów, dodatkowo posiadamy trzy oddziały przedszkolne zlokalizowane w budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Przytyku przy ulicy Szkolnej. Przedszkole przeznaczone jest dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Układ funkcjonalny głównego budynku przedszkola został tak zaprojektowany, aby zapewnić jak najlepsze wykorzystanie pomieszczeń, odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne BHP oraz sprawność świadczonych usług. W środku, przy głównym wejściu jest duża szatnia na 125 szafek, do tego ławki. W obiekcie zaprojektowano pomieszczenie biurowo - socjalne dla pracowników przedszkola, oraz stołówkę wraz z pomieszczeniem kuchennym i wymaganymi pomieszczeniami zaplecza. W budynku posiadamy również gabinet logopedyczny - psychologiczny przeznaczony do pracy z dziećmi prowadzonej przez specjalistów. Obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

Wszystkie oddziały przedszkolne w głównym budynku posiadają jasne i estetycznie urządzone sale, łazienki z toaletami oraz pomieszczenia gospodarcze na leżaki lub inny sprzęt. Sale zabaw oraz kąciki aktywności zawierają takie elementy jak: wygodne siedziska dla dzieci, drewniane zabawki edukacyjne, chusty animacyjne, książeczki i tablice edukacyjne, plansze dydaktyczne, liczmany, liczydła, makatki na ścianę, materiały wspierające komunikację, pomoce logopedyczne dla dzieci, artykuły plastyczne do zabawy z dzieckiem, pomoce edukacyjne wspierające myślenie i szeroko pojętą matematykę, pomoce do nauki kodowania, instrumenty muzyczne czy tablice multimedialne i programy multimedialne do nauki. Na korytarzu znajdują się stopki do skakania, klubik „wędrującej książki”, drewniane tablice manipulacyjne i sensoryczne, alfabet naklejony na stopnie schodów. Na zewnątrz sprzęty uatrakcyjnijające zabawy na dworze. Każde dziecko ze względu na ochronę właściwej postawy ciała, dopasowane ma do siebie odpowiedniej wysokości krzeselko i stolik. Dajemy dzieciom możliwość uczestnictwa w zajęciach dodatkowych takich jak tańce organizowanych w naszej placówce. Przedszkole zapewnia wszechstronny rozwój wszystkim swoim wychowankom.

Podsumowując warto podkreślić, że miejscowość Przytyk na przestrzeni lat przeszła olbrzymią metamorfozę. Z początkowo małej zaniedbanej wsi, przekształciła się w nowoczesną, dynamicznie rozwijającą się miejscowość. Największy progres rozwojowy miejscowości nastąpił w minionym dziesięcioleciu. Kierunek rozwoju wytyczony w tym okresie przez władze samorządowe został zaakceptowany przez lokalną społeczność. W roku 2018 nasza gmina otrzymała nagrodę w kategorii „Gmina wiejska – Inwestycje” przyznawaną przez Redakcję „Echa Dnia”.

Opisując miejscowość Przytyk podkreślić należy, że całość znajdujących się tu obiektów użyteczności publicznej, jak również placówek niepublicznych tworzy spójny

kompleks, który służąc mieszkańcom w pełni realizuje zaspokojenie ich podstawowych potrzeb bytowych.

Na przestrzeni kilkunastu lat w miejscowości Przytyk zrealizowano szereg inwestycji przyczyniających się do wzmocnienia miejskiego charakteru tej miejscowości. Do najważniejszych z nich należą:

- 1) Zagospodarowanie przestrzeni publicznej ul. Rynek w Przytyku
- 2) Rozbudowa i przebudowa budynku przychodni zdrowia w Przytyku
- 3) Przebudowa drogi gminnej, ul. Stefana Żeromskiego w miejscowości Przytyk
- 4) Przebudowa parkingu przy Urzędzie Gminy w miejscowości Przytyk
- 5) Budowa Parkingu w Centrum Przytyka – naprzeciw kościoła parafialnego
- 6) Modernizacja szatni znajdującej się na stadionie sportowym w Przytyku
- 7) Budowa Otwartej Strefy Aktywności,
- 8) Przebudowa drogi powiatowej od Przytyka w kierunku Studzienic (budowa ciągu pieszego)
- 9) Przebudowa drogi wojewódzkiej 740
- 10) Modernizacja oświetlenia ulicznego na leśnej
- 11) Termomodernizacja budynku sali gimnastycznej publicznej szkoły podstawowej w Przytyku
- 12) Budowa targowiska w Przytyku
- 13) Przebudowa drogi gminnej ul. Piaski w miejscowości Przytyk,
- 14) Przebudowa drogi gminnej ul. Polna w miejscowości Przytyk
- 15) Budowa kanalizacji sanitarnej w Przytyku
- 16) Rozbudowa sieci wodociągowej
- 17) Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla zagospodarowania przestrzeni publicznej w miejscowości Przytyk
- 18) Zakup śmieciarki
- 19) Zakładanie paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej
- 20) Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Przytyk
- 21) Przebudowa pomieszczeń wraz z wyposażeniem w budynku gminnego ośrodka kultury w Przytyku, etap 1.
- 22) Budowa drogi gminnej – ulicy Jana Kochanowskiego w Przytyku
- 23) Przebudowa drogi gminnej ulicy Marii Konopnickiej w Przytyku

UKŁAD URBANISTYCZNY I CHARAKTER ZABUDOWY

Podstawowe zasoby mieszkaniowe gminy stanowi zabudowa zagrodowa z udziałem zabudowy jednorodzinnej, ukształtowana w przewadze wzdłuż istniejących dróg jako jeden rząd. Na terenie gminy znajduje się 2345 budynków mieszkalnych. Najwięcej budynków mieszkalnych znajduje się w miejscowości Przytyk, a najmniej w Dużym Lesie. W sieci osadniczej gminy wyróżnia się przede wszystkim miejscowość Przytyk, dawniej miasto. Przytyk położony prawie centralnie w obszarze gminy, jest siedzibą Urzędu Gminy oraz głównym ośrodkiem administracyjno - usługowym i osadniczym. W układzie przestrzennym tworzy wraz z Podgajkiem wspólną jednostkę osadniczą, skupiając ponad jedną czwartą

ludności całej gminy oraz lokalizację wszystkich podstawowych usług i obiektów użyteczności publicznej.

Pozostałe jednostki osadnicze gminy to w przewadze równomiernie przestrzennie rozmieszczone „ulicówki” związane z ważniejszymi ciągami drogowymi. Ponad połowa z nich to miejscowości z liczbą mieszkańców od 200 do 500 osób. Są to jednocześnie obszary zwartych rejonów dobrych warunków naturalnych do produkcji rolniczej. Jedna trzecia miejscowości gminnych to jednostki osadnicze małe z liczbą ludności poniżej 200 osób.

Obecnie najintensywniej zabudowaną częścią gminy jest miejscowość Przytyk, w której koncentruje się działalność usługowa i handlowa. Na obszarze gminy dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, licznie występuje też zabudowa zagrodowa. Dawne zagrody nie pełnią już swoich funkcji, a budynki gospodarskie, czy inwentarskie zostały rozebrane lub przeznaczone na inne cele – mieszkaniowe lub usługowe. Istotnym uwarunkowaniem mającym wpływ na kształtowanie ładu przestrzennego jest prowadzenie gospodarki przestrzennej gminy w całości w oparciu o plany miejscowe.

SZACUNKOWE KOSZTY JEDNORAZOWE I STAŁE WPROWADZENIA PROPONOWANEJ ZMIANY

Zaproponowana zmiana wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów. Są to koszty jednorazowe, które szacuje się na kwotę około 8 000 złotych. Koszty te związane są z wymianą tablic informacyjnych, pieczęci urzędowych, materiałów promocyjnych. Wnioskodawca nie przewiduje kosztów stałych proponowanej zmiany. Koszty pokryje gmina samodzielnie.

Art.4d ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym nie ma zastosowania w sprawie objętej niniejszym wnioskiem.

RYS HISTORYCZNY PRZYTYSKA I OKOLICZNYCH MIEJSCOWOŚCI

Ziemie obecnej gminy Przytyk były zasiedlane już w epoce brązu (XVI–XIII w. p.n.e.) przez grupy ludności kultury trzcinieckiej, a im bliżej naszych czasów (epoka żelaza) pozostawiały tu po sobie ślady bytności m.in. grupy ludności kultury łużyckiej (XIII–IV w. p.n.e.), kultury przeworskiej (I w. p.n.e.–V w. n.e.).

Na podstawie źródeł archeologicznych można sądzić, że okolice obecnego Przytyka stały się obszarem stałego i nasilonego osadnictwa począwszy od XIII w. Było to zjawisko związane z zachodzącymi w okresie rozbicia dzielnicowego przemianami społeczno-gospodarczymi i politycznymi. Za wzrastającą pozycją możnowładztwa, rycerstwa i duchowieństwa szły nadania ziemskie, które poddawane były sukcesywnej akcji kolonizacyjnej. Rozwijane były stare wsie, zakładane nowe, a z czasem zaczęto lokować miasta – wszystko to wiązało się z rozwojem szlaków handlowych oraz napływem nowych osadników.

W takich właśnie realiach historycznych należy umieścić założenie miasta Przytyk. Jego fundatorem był Piotr z Podlódowa i choć nie istnieją dokumenty źródłowe, które potwierdziłyby dokładną datę lokacji miasta, to za najbardziej prawdopodobną można przyjąć koniec XIV w.

Miasto zostało najprawdopodobniej usytuowane wokół kościoła parafialnego, który albo już istniał w chwili lokacji albo został wzniesiony krótko po niej. Obok wzgórza z kościołem rozciągał się trójboczny plac, który mógł być związany z funkcjonującą tu jeszcze przed lokacją miasta osadą targową leżącą na gruntach Ostrowa (Zameczek), jednej z najstarszych wsi nad Radomką należących do Podlódowskich.

Rozwój miasta i osiągnięcia w związku z tym korzyści, były zapewne zgodne z przyjętymi przez fundatorów planami, bowiem w 1488 r. zdecydowali się na założenie novam civitatem Przitik. Relokację miasta potwierdził podczas sejmiku obradującego w Piotrkowie król Kazimierz Jagiellończyk, na prośbę swojego dworzanina Jana Podlódowskiego. Król nadał też nowo lokowanemu miastu prawo do targów tygodniowych w poniedziałki oraz dwóch dorocznych jarmarków: na św. Wita (15 czerwca) i św. Mikołaja (6 grudnia)⁵³. Nowy organizm miejski został usytuowany na południe od Starego Przytyka, na rozległej wyspie otoczonej dwoma nurtami rzeki Radomierzy (Radomki). Dzięki takiej lokalizacji – przy przeprawie, skuteczniej mogło być kontrolowane skrzyżowanie ważnych dróg handlowych – z Wielkopolski do Małopolski i na Ruś oraz z Małopolski do Mazowsza. Z tym należy wiązać określenie „Pępek Europy” wyznaczony przez studnię usytuowaną na przytyckim rynku.

Z fundatorami Przytyka – Podlódowskimi herbu Janina – należy także wiązać powstanie tutejszej parafii. Miało to miejsce zapewne na przełomie XIV i XV w. Powstał wtedy także drewniany kościół p.w. św. Ducha i św. Krzyża.

W 1507 r. nastąpił podział majątkowy wśród Podlódowskich. Połowę miasta otrzymał Jan, a drugą jego brat, Hieronim wraz z dworem zwanym Ostrów (obecnie Zameczek). W 1508 r. rodzina Podlódowskich była dziedzicami Przytyka, Studzienic, Woli Zakrzewskiej, Oblasu, Sukowa, Sukowskiej Woli, Jarosławic, Cerekwi, Zakrzewa. Rejestry poborowe z lat 1510–1540 wymieniają Przytyk wśród miast powiatu radomskiego.

Najważniejsze źródło dochodów z Przytyka dla Podlódowskich pochodziło z tzw. mostowego. W 1518 r. Paweł Podlódowski uzyskał od Zygmunta I przywilej pozwalający mu pobierać 4 denary od każdego wozu załadowanego towarami, przejeżdżającego przez mosty przytyckie. Dziesięć lat później uzyskał kolejny przywilej podwyższający mostowe do 5 denarów, zaś w 1548 r. Jan Podlódowski uzyskał od króla Zygmunta Augusta przywilej, na mocy którego on sam i jego następcy mogli pobierać po 6 denarów od każdego wołu przepędzanego przez most i od każdego konia zaprzęgniętego do wozu, niezależnie od rodzaju towaru, który się na nim znajdował.

Ród Podlódowskich był znany ze swej zamożności, ale także z działalności poselskiej Lupy Podlódowskiego w połowie XVI w. Wsławił się on mową wygłoszoną na sejmie w 1547 r. skierowaną do króla Zygmunta I Starego i senatorów, w której powiedział m.in.: Bo

gdzie się z leges wykroczy, mu wszyscy będziemy tym obrażeni. Nie baczę, ku czemu by dobru

to roztargnienie a domowa nieprzyjaźń mogła przyjść, gdy wszyscy zwątpiwszy w wolności, w prawa, w sprawiedliwość, i jeden drugiemu gardło, majątność weźmie, a wszystko złe czynić każdy będzie mógł.

Drugą, równie znaną co dość kontrowersyjną, postawą wsławił się Lupa Podlódowski na sejmie w 1548 r. pięciokrotnie występując z mową przeciw małżeństwu króla Zygmunta Augusta z Barbarą Radziwiłłówną, wywołując tym niemiłe dla króla dysputy. Aż do momentu, w którym król zwyczajnie go przekupił, nadając mu cztery wioski w starostwie radomskim, czym skutecznie zapewnił sobie jego milczenie na dwa ostatnie tygodnie prac sejmu. Niejako „przy okazji” Lupa Podlódowski wytargował od króla kolejny przywilej podwyższający „mostowe” w Przytyku.

Podlódowscy, jak wielu przedstawicieli ówczesnej szlachty, na fali prądów reformacyjnych, przyjęli ok. połowy XVI w. kalwinizm i dlatego wszystkie kościoły, w których mieli prawo patronatu zamienione zostały na zbory. Do katolicyzmu powrócili w początkach XVII w. Z ich fundacji powstał wówczas w Przytyku – w miejsce starszego – nowy, drewniany kościół.

W 1570 r. w wyniku małżeństwa Doroty Podlódowskiej z Przytyka i Jana Kochanowskiego, miasto stało się na długie lata – aż do 1835 r. – własnością rodową Kochanowskich.

W wieku XVII, Przytyk i okoliczne wsie, jak większość ziem ówczesnej Rzeczypospolitej, doznały wielu klęsk spowodowanych licznymi i długotrwałymi działaniami wojennymi oraz epidemiami. Najdotkliwsze straty miasto poniosło w czasie wojen szwedzkich w latach 1655–1660. Liczba ludności zamieszkującej Przytyk i okoliczne wsie spadła o ponad połowę. Dzięki nadaniu przez króla Jana Kazimierza w dniu 8 czerwca 1667 r. przywilejów cechowych, w części także dzięki rozwijającemu się tutaj począwszy od XVII w. osadnictwu żydowskiemu miasto przetrwało najgorszy okres.

W czasie wojny północnej – 19 lipca 1704 r. – przez Przytyk przemaszerowały wojska Karola XII popierające Augusta II Sasa w walce o tron przeciwko Stanisławowi Leszczyńskiemu. Z kolei podczas Konfederacji Radomskiej w 1767 r. w Przytyku stacjonowały wojska rosyjskie pod dowództwem Karola Radziwiłła.

Ostatnim dokumentem wspierającym rozwój miasta był przywilej targowy nadany 5 sierpnia 1777 r. przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Ze względu na zniszczenia wojenne w XVII i XVIII w. i ogromny pożar, jaki w 1795 r. strawił 169 domów, Przytyk stracił na znaczeniu. Kolejny, jeszcze większy pożar miał miejsce w 1820 r., zaś następny, który zniszczył ponad 100 domów w 1895 r. W tym czasie miasto miało 986 mieszkańców, 2 domy murowane, 91 drewnianych.

Okres Powstania Listopadowego zaznaczył się w dziejach Przytyka z jednej strony walkami jakimi w dniu 11 sierpnia 1831 r. – stoczyły tu oddziały polskie z oddziałami rosyjskimi pod dowództwem Wittenberga, z drugiej zaś strony jako konsekwencje za udział w powstaniu ponad 350-letni właściciele Przytyka – Kochanowscy – utracili własnościowe prawa do miasta.

Upadek Przytyka przyspieszyła budowa w 1834 r. drugi od Szydłowca przez Radom do Białobrzegów, co spowodowało, że dotychczasowy transport jaki odbywał się przez Przytyk został prawie w całości przeniesiony na nowy trakt komunikacyjny. Podupadające

miasteczko – liczące zaledwie 110 domów – kupił w 1840 r. radomski adwokat Łukasz Pióro. Los miasta dopełnił się – po ponad 4,5 wieku – na mocy represyjnego ukazu carskiego z 29 października 1869 r., odbierającego Przytykowi prawa miejskie i zmieniającego jego status na zwykłą osadę.

W tym okresie zasadniczo zmieniła się także struktura społeczna, narodowościowa i wyznaniowa mieszkańców Przytyka, bowiem na początku XX w. ponad 80% mieszkańców stanowili Żydzi. Gmina żydowska w Przytyku – w latach 1918–1939 – skupiała ludność Przytyka, Kostrzyna, Mogielnicy, Kłwowa, Wyśmierzyc i Białobrzegów. Gmina dysponowała murowaną synagogą, domem modlitw, mykwą, chederem i cmentarzem o powierzchni 0,2 hektara.

W czasie I wojny światowej Przytyk został na tyle poważnie zniszczony w wyniku walk oddziałów niemieckich, rosyjskich i austriackich, że w 1915 r. część rodzin mieszkała w prowizorycznych szałasach, a część przeniosła się w dalsze okolice. W związku z tym poważnie spadła liczba ludności Przytyka – z ok. 3 tys. w 1910 r. do ok. 2,3 tys. w 1921 r. Zróźnicowanie narodowościowe mieszkańców Przytyka i okolic, a szczególnie dysproporcje ekonomiczne doprowadziły do starć ulicznych w dniu 9 marca 1936 r., niesłusznie nazwanych później pogromem Żydów.

W czasie II wojny światowej Przytyk znalazł się w centrum poligonu Luftwaffe, w związku z czym w 1942 r. wyburzone zostały wszystkie domy – pozostał jedynie kościół wzniesiony w latach 1932–1936 według projektu arch. Stefana Szyllera, w miejscu starszego, drewnianego kościoła. Razem z likwidacją materialnych śladów Przytyka w przestrzeni, w ramach Akcji „Reinhard” Niemcy wysiedlili około 2700 żydowskich mieszkańców Przytyka, przenosząc Ich najpierw do gett w Szydłowcu i Przysusze, a następnie latem 1942 r. wywożąc do Treblinki, gdzie zostali wymordowani. Po wojnie miejscowość się odbudowała.

LOKALIZACJA MIEJSCOWOŚCI PRZYTYP

Układ zabudowy wynikający z uwarunkowań historycznych Przytyk lokowany był dwukrotnie. Informacje na temat pierwszej lokacji, w I poł. XIV w., nie są bliżej znane, natomiast druga lokacja na tzw. „surowym korzeniu” nastąpiła około roku 1488. Związana była z rodziną Podlodowskich, a ich pierwszą siedzibą był Zameczek (dawniej Ostrów), położony na wyspie na rzece Radomce (rejon dzisiejszego rynku w Przytyku). Od samego początku powstania Przytyk był miastem prywatnym. Swoją rozkwit zawdzięczał dogodnemu położeniu

na skrzyżowaniu dwóch najważniejszych szlaków handlowych – tu przecinały się: Trakt Królewski zwany też Traktem Mazowieckim (Warszawa-Kraków) z Traktem Wielkopolskim (Lublin-Poznań) (obszar rynku w Przytyku). Skrzyżowanie to było zwane środkiem lub też Pępkiem Europy (do dzisiaj zachowała się studnia na przytyckim rynku symbolizująca to miejsce). Przytyk posiadał również przywilej organizowania dwóch dorocznych jarmarków i cotygodniowych targów w dni poniedziałkowe, co również podnosiło rangę i znaczenie tego obszaru oraz sprzyjało jego rozwojowi gospodarczemu. W roku 1508 rodzina Podlodowskich była dziedzicami Przytyka, Studzienic, Woli Zakrzewskiej, Oblasu, Sukowa, Sukowskiej Woli, Jarosławic, Cerekwi i Zakrzewa. Od XVII stulecia rozwijało się tu osadnictwo żydowskie. Wojny, które przetaczały się przez teren Przytyka oraz ogromny pożar w 1795 r. spowodowały znaczny spadek jego znaczenia, a także znaczne zniszczenie większości

zabudowy. Sytuację gospodarczą pogorszyła jeszcze bardziej budowa w 1834 r. szosy od Szydłowca przez Radom do Białobrzegów, w związku z czym transport przeniósł się na nową drogę, omijającą Przytyk. Ostatecznie ukazem carskim z 29 października 1869 roku miasto Przytyk utraciło prawa miejskie. Na strukturę przestrzenną tego obszaru istotny wpływ miał okres II wojny światowej, kiedy to Przytyk znajdował się w centrum poligonu Luftwaffe. W ramach Akcji Reinhard Niemcy wysiedlili około 2700 Żydów do gett w Szydłowcu i Przysusze oraz rozebrano wszystkie budynki oprócz kościoła. Po wojnie miejscowość odbudowała się, jednak zniszczenia wojenne skutkowały tym, że zachował się jedynie historyczny układ urbanistyczny Przytyka, natomiast nie ocalała większość zabytkowej zabudowy. W obszarze zachowanego układu przestrzennego możemy wyodrębnić obszar rynku, stanowiącego pozostałość pierwotnej (z 1488 r) lokacji na wyspie i siatkę ulic (trzy ulice wychodzące z narożników rynku – stanowiące obecnie drogę wojewódzką nr 740 wschód-zachód i 732 na północ). Ponadto droga nr 732 łączy rynek z terenem kościoła parafialnego, usytuowanego na wzniesieniu, stanowiącym prawdopodobnie obszar pierwszej lokacji Przytyka. W strukturze tej możemy odnaleźć pozostałości dawnego charakteru zabudowy Przytyka – zwarte jednokondygnacyjne budynki usytuowane kalenicowo, w postaci pierzejowej.

Oprócz wspomnianego wcześniej Przytyka i Zameczka (Ostrów), w historii obszaru w granicach obecnej Gminy Przytyk miejscowościami gminnymi były Wrzeszczów, Oblas i Wrzos. Nie uległy one jednak znaczącemu rozwojowi, a zniszczenia wojenne i pożary dodatkowo obniżyły ich znaczenie. Administracyjnie do 1870 r. funkcjonowała gmina Podgajek, która w 1870 r. po przyłączeniu Przytyka (zniesionego miasta) została przemianowana na gminę Przytyk.

ZARYS HISTORII ADMINISTRACYJNEJ GMINY PRZYTOK

W okresie I Rzeczypospolitej teren obecnej gminy Przytyk położony był w ziemi sandomierskiej i powiecie radomskim. Powiat ten utworzono w drugiej połowie XIV w. w okresie reform administracyjnych Kazimierza III Wielkiego (1333–1370). Od 1471 r. obszar ten znajdował się w granicach administracyjnych województwa sandomierskiego i kasztelani radomskiej. Po III rozbiorze teren ten znalazł się w granicach Królestwa Galicji i Lodomerii jako ziemie Galicji

Zachodniej monarchii habsburskiej, w cyrkule radomskim. Po bitwie pod Raszynem, 19 kwietnia 1809 r. i podpisaniu pokoju wiedeńskiego 14 października 1809 r., ziemie Galicji Zachodniej włączone zostały do Księstwa Warszawskiego. Do roku 1815 teren dzisiejszej gminy Przytyk znajdował się w departamencie i powiecie radomskim. Po podpisaniu pokoju wiedeńskiego w 1815 r. wszedł w skład Królestwa Polskiego w województwie sandomierskim, obwodzie radomskim i powiecie radomskim.

Reformy administracyjne przeprowadzone po 1837 r. w Cesarstwie Rosyjskim zmieniły przynależność terytorium omawianej gminy do guberni sandomierskiej w obwodzie radomskim i powiecie radomskim. W 1842 r. teren gminy znajdował się w guberni sandomierskiej, powiecie radomskim i okręgu radomskim. Po utworzeniu w Cesarstwie Rosyjskim guberni radomskiej w 1844 r. znalazł się w jej granicach w powiecie radomskim. W 1867 roku utworzono nową gminę Przytyk (wcześniej funkcjonowała gmina Podgajek) włączając w jej skład zlikwidowane miasto Przytyk.

W czasie I wojny światowej, po roku 1915 powiat radomski znalazł się pod okupacją wojsk austro-węgierskich pod nadzorem generalnego Gubernatorstwa Wojskowego z siedzibą w Kielcach, a następnie w Lublinie. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości teren dzisiejszej gminy Przytyk znajdował się w województwie kieleckim, powiecie radomskim. W latach 1939–1945 omawiany obszar należał do Generalnego Gubernatorstwa w dystrykcie radomskim. Po 1945 r. znalazł się w województwie kieleckim i powiecie radomskim. Po reformie z 1954 r. w ramach nowego podziału administracyjny kraju powołano gromadę jako najmniejszą jednostkę podziału terytorialnego. Gromada Przytyk istniała do 1973 r. Po kolejnej reformie, przywrócono gminy jako najniższy szczebel podziału terytorialnego i reaktywowano gminę Przytyk w województwie kieleckim i następnie nowo utworzonym województwie radomskim oraz powiecie radomskim. Od 1998 r. gmina Przytyk znajduje się w województwie mazowieckim i powiecie radomskim.

ZABYTKI NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI PRZYTYK

Na obszarze Gminy Przytyk znajdują się zabytki objęte dwoma z ww. form ochrony – wpisem do rejestru zabytków (zabytki nieruchome i zabytki ruchome) oraz ustaleniami ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy.

Zabytki znajdujące się na terenie miejscowości Przytyk wpisane do rejestru zabytków

I.p .	miejsowość	obiekt	datowanie	Numer decyzji	Data wpisu	Uwagi
1	Przytyk	Cmentarz żydowski	XVII	404/A	03.04.1989	
2	Przytyk	Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego	1930-1936	370/A	05.01.1988	
3	Przytyk	Cmentarz rzymskokatolicki i (stara część zlokalizowana na działce nr ew. 128)	1 poł. XIX	1060/2014	16.09.2014	
4	Przytyk	wystrój i wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Św. Krzyża	XVI – pocz. XX	B/96 96/112B/9 5	5.07.1971 14.03.1995	15 pozycji wymienionych w załączniku do decyzji
5	Przytyk	wystrój i wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Św. Krzyża	XVII- pocz. XX	113B/95	29.03.1995	23 pozycje wymienione w załączniku do decyzji

Przytyk – kościół parafialny Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, został wzniesiony w latach 1932–1936 według projektu arch. Stefana Szyllera, w miejscu starszego, drewnianego kościoła zbudowanego w 1779 r, a znajdującego się już – pomimo remontów przeprowadzanych w XIX w. Kościół jest murowaną budowlą neobarokową, trójnawową i halową. Sklepienia są kolebkowe na gurtach z lunetami w nawach, w prezbiterium krzyżowe. Fasada dwuwieżowa, część środkowa zwieńczona szczytem flankowanym ślimacznikami. Detal architektoniczny eklektyczny, neobarokowy w postaci portali i gzymsów.

Przytyk, kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego - wystrój. W skład wystroju i wyposażenia kościoła wchodzi m.in. barokowe chrzcielnica, rzeźby, naczynia liturgiczne i ornaty. Dużą grupę stanowią obiekty XIX-wieczne i z pocz. XX wieku. Na szczególną uwagę zasługuje polichromia w prezbiterium Jana Karola Rosena – „Znalezienie Krzyża Świętego”

z 1935 roku. W kościele znajdują się także płyty nagrobne poświęcone m.in. Katarzynie Białaczowskiej, żonie Wawrzyńca Podlódowskiego oraz teściowi poety Jana Kochanowskiego, Lupie Podlódowskiemu.

Przytyk – stara część cmentarza parafialnego Cmentarz został założony w 1 poł. XIX w., a następnie powiększony w 1997 r. Usytuowany przy drodze Przytyk-Studzienice-Radzanów. Teren cmentarza jest płaski, układ przestrzenny nekropolii ukształtowany do poł. XX w. czytelny i regularny. Układ komunikacyjny obwodnicowy z zaakcentowaną aleją wschód-zachód na osi bramy cmentarnej. Cmentarz ogrodzony prostym, niskim murem kamiennym wykonanym po 1945 r. Poprzedni mur rozebrany przez Niemców w czasie II wojny światowej. Brak pozostałości historycznego drzewostanu.

Na cmentarzu znajduje się kilkadziesiąt nagrobków o wysokiej wartości artystycznej, pochodzących z XIX w. i 1 poł. XX w. Prezentują one różne typy m.in: płyty nagrobnej, krzyża lub figury na cokole, pnia drzewa czy steli. Większość zabytkowych nagrobków wykonana jest z piaskowca, jedynie nagrobek rodziny Grodzińskich z 2 ćw. XX w. wykonanego

z granitu. Ze względu na walory artystyczne na uwagę zasługują: nagrobek Maryana Wachowicza z 2 ćw. XIX w, wykonany w formie steli w stylistyce klasycystycznej ze zwieńczeniem wolutowym, udekorowanym rozetami, motywem klepsydry oraz ornamentem kinationowym; nagrobek rodziny Dzianott z 3 ćw. XIX w., przedstawiający kobietę w chitonie wspartą o urnę. Odznacza się on rozbudowaną symboliką cmentarną oraz wysoką jakością wykonania, znamionującą znakomitego rzeźbiarza; monumentalny nagrobek Marji

ze Skarżyńskich Lubienieckiej z 3 ćw. XIX w., wykonany w stylistyce neoklasycyzmu, z rozbudowanym cokolem pod krzyż, ujętym w górnej części kolumnami, zwieńczony wydatnym gzymsem z półokrągłymi szczytami; nagrobek Stanisława Mikuckiego i Stefana Ruśkiewicza z 1 ćw. XX w. z bardzo plastyczną, płaskorzeźbioną stelą przedstawiającą scenę z Ogrójca z postaciami Chrystusa i anioła; mogiła prawosławna z tablicą nagrobną w języku rosyjskim (4 ćw. XIX w.). Na kilku nagrobkach pojawiają się sygnatury z nazwiskami kamieniarzy: L. Staniszewski i Hebdzyński z Radomia.

Przytyk – cmentarz żydowski Cmentarz żydowski w Przytyku zlokalizowany jest na skraju lasu, po lewej stronie drogi do Radomia. Choć pierwsze wzmianki o cmentarzu pochodzą z 1843 r., to najprawdopodobniej został założony już w XVII wieku, co związane było z nasileniem osadnictwa ludności żydowskiej w Przytyku. Przez wiele lat było to miejsce pochówku także dla zmarłych wyznania mojżeszowego z okolicznych miejscowości, a nawet z Radomia. W 1882 r. wybudowano bramę na cmentarz, a następnie otoczono cmentarz murowanym ogrodzeniem nazywanym przez przedwojennego urzędnika: murowanym z cegieł oparkanieniem⁵⁹. Niestety elementy pierwotnego ogrodzenia oraz ogromna większość macew zostały zniszczone w czasie II wojny światowej.

Na terenie cmentarza żydowskiego w Przytyku zachowało się około 30 nagrobków oraz kilkadziesiąt fragmentów podstaw połamanych nagrobków. Na szczególną uwagę zasługuje podwójna macewa rabinów Samuela Zajnewa i jego syna Jecheskiela Zelig. Nieznane są nazwiska artystów-rzemieślników, którzy wykuwali nagrobki., jedynie w jednym przypadku zachowała się sygnatura kamieniarza – A. Wajsberga Dadima Finkli. A. Penkalla napisał,

że „na terenie cmentarza dominują pojedyncze nagrobki, ale zachowały się również podwójne – osób spokrewnionych ze sobą. Płyty są zakończone łukami o zróżnicowanym kształcie, przy czym najwięcej jest łuków pełnych. Znaczna część płyt została ozdobiona elementami architektonicznymi, charakterystycznymi dla epoki neoklasycyzmu oraz symbolicznymi płaskorzeźbami, z wyjątkowo bogatą ornamentyką roślinną, nawiązująca o zdobnictwa romantycznego oraz secesji. Zdobnictwo wykonano techniką reliefu”.

Zabytkiem szczególnym dla dziejów Przytyka, nieczytelnym dziś w krajobrazie kulturowym, i nieobecnym w świadomości społecznej jest historycznie ukształtowany układ wodny Radomki wraz z młynami i urządzeniami wodnymi – przegrody, groble i jazy. Obiekty te znane są choćby z historycznych map Przytyka i jego okolic, jednak w wyniku przemian dziejowych, jak i działalności człowieka, zniknęły z przestrzeni – bądź jako porzucone i powoli popadające w zapomnienie (nieistniejące młyny w Przytyku), bądź popadające w ruinę (jazy na Radomce). Ze względu na ich ogromne znaczenie dla dziejów Przytyka należy podjąć wszechstronne działania dla ich „przywrócenia” zarówno w krajobrazie kulturowym, jak i świadomości społeczności lokalnej

Zabytki w gminnej ewidencji zabytków – miejscowość Przytyk

l.p.	miejscowość	obiekt	Czas powstania	Uwagi/nr rej. zabytków/ data wpisu
1	Przytyk	Układ urbanistyczny obejmujący Rynek, ul. Zachęta, ul. Warszawską, ul. Kościelną wraz z działkami przylegającymi	XIII-XX w.	

		do tych ulic oraz teren przykościelny		
2	Przytyk	Kapliczka murowana	pocz. XX w.	ul. Targowa, obok nr-u 19
3	Przytyk	Plebania murowana	lata 30. XX w.	Ul. Zachęta 30
4	Przytyk	Kościół parafialny	1930–1936 r.	370/A z 05.01.1988
5	Przytyk	Cmentarz parafialny	1 poł. XIX w.	1060/2014 z 16.09.2014; ul. Mickiewicza
6	Przytyk	Cmentarz Żydowski		404/A z 03.04.1989; Przy drodze Przytyk – Radom
7	Przytyk	Figura Matki Boskiej	1887 r.	Przy kościele parafialnym
8	Przytyk	Krzyż na cokole	1865 r.	Przy kościele parafialnym – wpisany do rejestru zabytków

UKŁAD KOMUNIKACYJNY

Układ komunikacyjny gminy Przytyk składa się z dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Drogi wojewódzkie o łącznej długości na terenie gminy 20 km i nawierzchni w całości bitumicznej:

- Nr 740 relacji Radom – Przytyk – Potworów, o całkowitej długości 30,9 km. Miejscowości, przez które przechodzi droga na terenie gminy Przytyk: Oblas, Przytyk, Żerdź, Dęba, Wrzeszczów, Wola Wrzeszczowska.
- Nr 732 relacji Stary Gózd – Stara Błotnica – Kaszów – Przytyk. Miejscowości, przez które przechodzi droga na terenie gminy Przytyk: Kaszewska Wola, Suków, Zameczek Kolonia, Podgajek Wschodni, Przytyk.

Drogi powiatowe o łącznej długości na terenie gminy 54,5 km i nawierzchni bitumicznej ok. 50 km oraz gruntowej ok. 4,5 km:

- Nr 1115W Przytyk-Kożuchów – do drogi Nr 729,
- Nr 3334W Wir-Goszczewice-Przytyk,
- Nr 3335W Wir-Ostrołęka-Potkanna,
- Nr 3336W Wieniawa-Przytyk-Jedlińsk,
- Nr 3501W Wrzeszczów-Wrzos-Domaniów,
- Nr 3502W Przytyk-Wawrzyszów,
- Nr 3503W Młódnice-Jarosławice-Cerekiew-Radom,
- Nr 3504W Konary-Żmijków.

Drogi gminne o łącznej długości na terenie gminy 88 km i nawierzchni bitumicznej ok. 49 km oraz gruntowej ok. 34 km:

- Nr 350901W - Grabowa gr. gm. Kol. Wygnanów- Jabłonna- Przytyk- dł. 8000m
- Nr 350902W- Podgajek- Zameczek
- Nr 350903W- 3450003 Przytyk- Młódnice
- Nr 350904W-3450004 Potkanna- Posada gr. gm. Plec
- Nr 350905W- 3450005 Wrzeszczów- gr. gm. Czarnocin
- Nr 350906W- 3450006 Wrzeszczów- Witoldów
- Nr 350907W- 3450007 Sewerynów- Kaszewska Wola
- Nr 350908W- 3450008 Wrzos- Studzienice- Sewerynów gr. gm. Kadłubka Wola
- Nr 350909W- 3450009 Wrzos- Wygnanów- Wola Wrzeszczowska
- Nr 350910W- 3450010 od dr. 34361 Jabłonna – Glinice do dr. 34203
- Nr 350911W- 3450011 Studzienice- Suków- Sukowska Wola
- Nr 350912W- 3450012 Suków granica gm. Kaszów
- Nr 350913W- 3450013 Wrzos- Stary Młyn- granica gm. Kol. Jaszowice
- Nr 350914W- 3450014 Stary Młyn- Oblas- Stefanów- granica gminy /Gulinek
- Nr 350915W- 3450015 Oblas granica gm. /Kol. Jaszowice /
- Nr 350916W- 3450016 Kaszewska Wola- granica gm. /Kadłubka Wola/
- Nr 350917W- 3450017 od drogi nr 350919W Studzienice- Dęba do dr. nr 3501W
- Nr 350918W- 3450018 Domaniów- Wólka Domaniowska
- Nr 350919W- 3450019 Studzienice- Glinice- Wrzeszczów
- Nr 350920W- 3450020 Glinice granica gm. Maksymilianów
- Nr 350921W- 3450021 droga przez wieś Witoldów
- Nr 350922W- 3450022 droga przez wieś Stefanów
- Nr 350923W- 3450023 droga przez wieś Żerdź
- Nr 350924W-3450024 Wola Wrzeszczowska granica gm. /Czarnocin
- Nr 350925W-droga gminna 350913W Gaczkowice- Krzyszkowice- droga powiatowa nr 3502W
- Nr 350926W- od dr. pow. 3501W- przez wieś Potkanna- do dr. pow. nr 3535W
- Nr 350927W droga łącząca drogę powiatową nr 1115W z miejscowością Studzienice

Przez teren gminy Przytyk nie przebiega żadna linia kolejowa.

NADANIE NAZW ULIC W MIEJSCOWOŚCI PRZYTYK

Rada Gminy Przytyku uchwałą Nr XXI/110/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r. nadała nazwy dla ulic zlokalizowanych na terenie miejscowości Przytyk. Ustalenie nazw ulic dla Przytyka wiązało się z potrzebą zapewnienia prawidłowej i czytelnej numeracji porządkowej dla nieruchomości. Z uwagi na rozmiar miejscowości i kształtowanie się zabudowy przy głównych drogach dojazdowych nadanie nazw ulicom było konieczne dla zapewnienia unikalnej numeracji porządkowej. Obecnie w Przytyku funkcjonuje 26 nazw ulic oraz 484 punkty adresowe (stan na 28.02.2023 r.)

Zestawienie nazw ulic i punktów adresowych w miejscowości Przytyk

L.p.	Cecha	Nazwa	Miejscowość	Liczba punktów adresowych
1	ul.	Adama Mickiewicza	Przytyk	14
2	ul.	Akacyjowa	Przytyk	18
3	ul.	Boczna	Przytyk	4
4	ul.	Brzozowa	Przytyk	11
5	ul.	Cicha	Przytyk	11
6	ul.	Henryka Sienkiewicza	Przytyk	5
7	ul.	Jana Kochanowskiego	Przytyk	23
8	ul.	Juliusza Słowackiego	Przytyk	28
9	ul.	Kościelna	Przytyk	5
10	ul.	Kwiatowa	Przytyk	10
11	ul.	Leśna	Przytyk	16
12	ul.	Marii Konopnickiej	Przytyk	10
13	ul.	Mikołaja Reja	Przytyk	5
14	ul.	Piaski	Przytyk	37
15	ul.	Pólna	Przytyk	47
16	ul.	Radomska	Przytyk	41
17	ul.	Rynek	Przytyk	34
18	ul.	Rzeczna	Przytyk	4
19	ul.	Słoneczna	Przytyk	14
20	ul.	Stefana Żeromskiego	Przytyk	10
21	ul.	Szkolna	Przytyk	4
22	ul.	Targowa	Przytyk	30
23	ul.	Tomaszowska	Przytyk	15
24	ul.	Tylna	Przytyk	13
25	ul.	Warszawska	Przytyk	22
26	ul.	Zachęta	Przytyk	53
Suma punktów adresowych:				484

TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina Przytyk jest dobrym miejscem dla osób spragnionych rekreacji, kontaktu z naturą, a także uprawiających sport. Swoje walory zawdzięcza dwóm przepływającym przez jej teren rzekom: Radomce i Wiązownicy oraz położonemu w obrębie gminy dużemu kompleksowi lasów oraz stawów. Specyficzny mikroklimat okolicy od lat służy mieszkańcom, którzy w zasłynęli z uprawy papryki.

Na terenie gminy zostały wytyczone trasy Nordic Walking.

Na terenie gminy funkcjonuje 8 otwartych stref aktywności usytuowanych w miejscowościach: Ostrołęka, Krzyszkowice, Wrzeszczów, Wrzos, Domaniów, Studzienice,

Wygnanów

i Kaszewska Wola. W plenerowych strefach aktywności mieszczą się stanowiska do ćwiczeń, ławki, stoliki do gry w szachy (w przypadku kilku miejscowości również place zabaw).

Dużą atrakcją turystyczną gminy są zbiorniki wodne znajdujące się na jej terenie: „Zalew w Domaniowie” oraz zbiornik w Jagodnie. Oba obiekty wybudowane zostały w dolinach rzek. Szczególnie w okresie letnim, zbiorniki te przyciągają liczne grono turystów. W sąsiedztwie tych miejsc odbywają się również różnego rodzaju imprezy plenerowe tj. Powitanie lata, Rowerowy Złot Gwieździsty. Zbiorniki stanowią idealne miejsce do wypoczynku, rekreacji, uprawiania sportów wodnych oraz wędkowania.

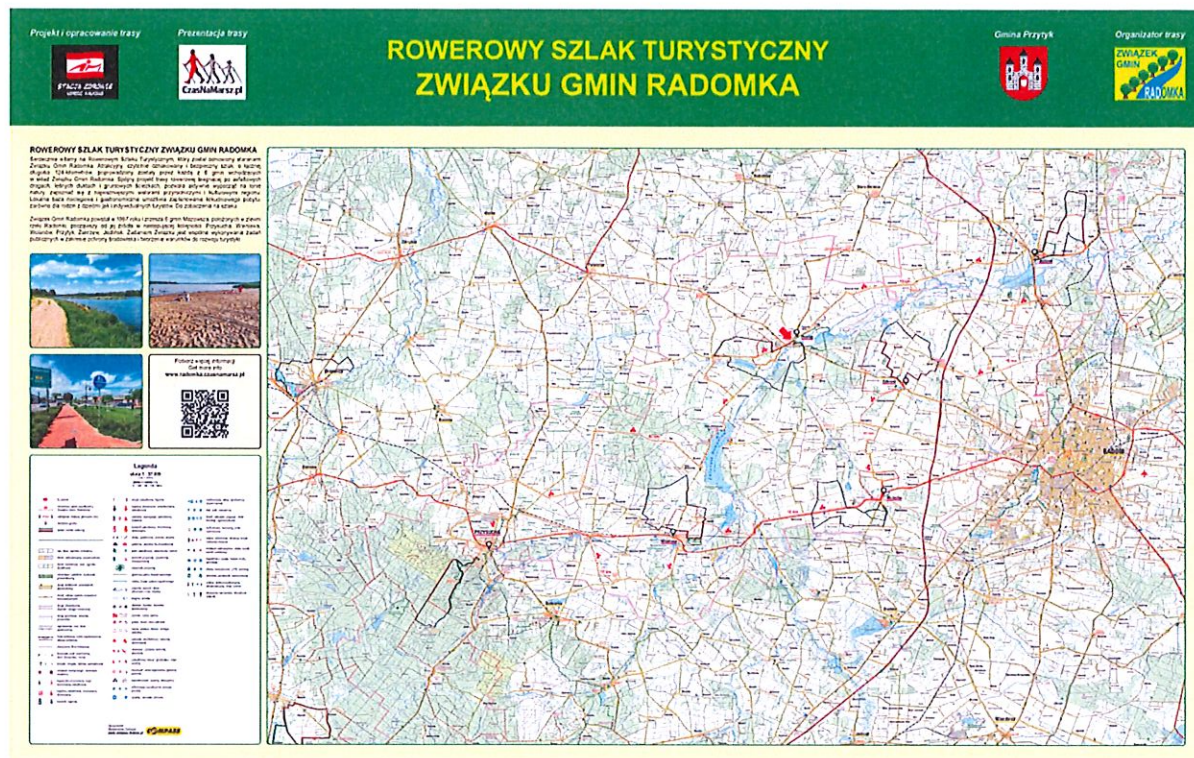
Obszar gminy, to teren niezwykle ciekawy, również ze względu na historię okolicy. O położeniu na dawnych szlakach handlowych przypomina centralny punkt miejscowości Przytyk – Rynek. Miejsce to zostało poddane generalnej modernizacji i stało się wizytówką całej społeczności.

Gmina Przytyk to również zabytki. Do jej listy należą m.in. kościoły parafialne znajdujące się w miejscowościach: Przytyk, Wrzos i Wrzeszczów. W samym Przytyku usytuowany jest również założony w drugiej połowie XVII wieku cmentarz żydowski. Terenów gminnych nie omijały również działania wojenne XX wieku. Ich ślady nieustannie są gratką dla miłośników historii.

Gmina Przytyk staje się miejscem, gdzie coraz bardziej rozwija się poziom aktywizacji społecznej, gdzie mieszkańcy inicjują powstanie nowych organizacji pozarządowych, animując przy współpracy z innymi jednostkami oraz samorządem życie kulturalne i społeczne swoich miejscowości.

Wszystko to sprawia, że gmina Przytyk zyskuje w pełni zasłużoną sławę, jako gminy atrakcyjnej turystycznie, w której każdy znajdzie coś dla siebie.

Na terenie gminy znajdują się turystyczne ścieżki rowerowe, których przebieg przedstawiono na rysunku. Związek Gmin „Radomka”, do którego należy m.in. Gmina Przytyk, odnowił oznakowanie istniejących szlaków rowerowych, które powstały w 2003 r. Obecna trasa w formie pętli przebiega przez wszystkie gminy Związku tj. Jedlińsk, Przytyk, Wieniawa, Przysucha, Wolanów i Zakrzew. Szlak o długości 125 km znajduje się na drogach o niskim natężeniu ruchu, a jednocześnie przebiega przez miejsca atrakcyjnie turystycznie dla poszczególnych gmin.

Na terenie gminy i samego Przytyka zostały wytyczone również biegowe oraz trasy Nordic Walking.

Główną rzeką w gminie Przytyk jest rzeka Radomka, nad którą leży gminna miejscowość Przytyk. Do rzek o mniejszym znaczeniu należą Dobrzyca i Wiązownica.

W gminie nie ma większych naturalnych zbiorników wodnych, występują jedynie niewielkie oczka wodne w zagłębieniach bezodpływowych i zarastające starorzecza. Znajdują się tu natomiast sztuczne zbiorniki wodne – dwa zbiorniki retencyjne i dwa kompleksy stawów rybnych. W 2001 roku na styku trzech gmin (Przytyk, Przysucha i Wieniawa) oraz dwóch powiatów (radomskiego i przysuskiego), utworzono zbiornik Domaniów, na 64,8 km odcinku biegu rzeki Radomki. Główna część zbiornika znajduje się na terenie gminy Wieniawa (powiat przysuski). Powierzchnia zbiornika wynosi 7,5 km², a objętość przy maksymalnym poziomie piętrzenia - 11,5 mln m³. Szerokość zbiornika wynosi od 0,5 do 2,5 km, a długość około

5 km. Średnia głębokość przy normalnym napełnieniu wynosi 2,5 m. Pojemność użyteczna zbiornika równa jest 62 mln m³. Dla wykorzystania istniejącego spadku zaprojektowano wykonanie elektrowni wodnej. Ujście wody znajduje się w budowlu upustowo-przelewowej. W elektrowni zainstalowano dwa turbozespoły o mocy po 125 kW. Zbiornik pełni funkcję: retencyjną (przeciwpowodziową), rekreacyjną, zasilającą wodą w okresie suszy, energetyczną i rybacką.

Zbiornik Domaniów (źródło: <http://m-sto.org/gdzienaptaki/domaniow/domaniow.htm>)

W 2015 r. na rzece Wiązownicy wybudowano zbiornik retencyjny Jagodno. Obiekt położony jest na gruntach wsi: Jagodno, Jabłonna, Domaniów i Słowików w gminie Przytyk. Zbiornik służy do poprawy gospodarowania wodą w zlewni rzeki Wiązownicy poprzez retencjonowanie wody i wyrównanie przepływów niskich w korycie rzeki poniżej zbiornika w okresach niżówkowych. Zapewnia także ochronę przeciwpowodziową i przeciwpożarową, pełniąc równocześnie funkcje turystyczno - rekreacyjne. Zalew Jagodno ma powierzchnię 35,6 ha (przy NPP – normalnym poziomie piętrzenia), pojemność 594392 m³ , w tym użytkową – 450638 m³ . Średnia głębokość zbiornika wynosi 3 m. Normalny poziom piętrzenia wynosi 149,7 m npm. Zbiornik jest wyposażony w zaporę czołową i jaz piętrzący.

Zalew Jagodno (źródło: www.przytyk.pl)

Na terenie gminy działa również Centrum Kultury i Biblioteka w Przytyku, która powstała z dniem 1 stycznia 2021r. z połączenia Gminnego Ośrodka Kultury w Przytyku i Gminnej Biblioteki Publicznej w Przytyku. Do głównych celów CKiB w Przytyku należy

zaspokajanie i rozwijanie potrzeb kulturowych wśród mieszkańców gminy, promowanie kultury, rozpowszechnianie czytelnictwa.

Działalność kulturalna w gminie Przytyk prowadzona jest na wielu płaszczyznach, poczynając od organizacji i koordynacji imprez kulturalnych, poprzez upowszechnianie wiedzy i kultury oraz zaspokajania potrzeb czytelniczych mieszkańców gminy. W ramach swojej działalności Centrum organizuje zajęcia stałe, spotkania, wydarzenia i różne aktywności dla mieszkańców. Dodatkowo współpracuje z lokalnymi Stowarzyszeniem „Przystań nad Radomką”, a także jednostkami oświaty czy klubami sportowymi oraz innymi stowarzyszeniami.

(opis działań)

Z inicjatywy CKIB w Przytyku w roku 2021 zostały zrealizowane następujące działania:

1. Edukacja finansowa w bibliotekach publicznych.

Projekt realizowany we współdziałaniu z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Celem projektu było wyposażenie bibliotekarzy jako grupy dorosłych edukatorów w wiedzę o finansach, aby mogli z kolei zapewnić podstawową wiedzę finansową dla dorosłych użytkowników bibliotek. Projekt obejmował szkolenia dla bibliotekarzy oraz użytkowników biblioteki. Instytucje uczestniczące nie ponosiły kosztów. Szkolenia przyczyniły się do zwiększenia wiedzy o finansach oraz umiejętności poruszania się w obszarach finansowych.

2. „Biblioteka na to czeka 2021”.

Projekt Instytutu Pamięci Narodowej kierowany m.in. do bibliotek publicznych. Projekt polegał na akcji bezpłatnej wysyłki wybranych publikacji do bibliotek w liczbie do 30 z wybranego pakietu. Celem akcji jest popularyzacja czytelnictwa i upowszechnienie wiedzy z zakresu najnowszej historii Polski poprzez przekazanie do zasobów bibliotek książek Instytutu Pamięci Narodowej. Czytelnicy dzięki temu uzyskali zwiększony wybór publikacji historycznych.

3. Kraszewski. Komputery dla bibliotek.

Program współfinansowany przez Instytut Książki. Program obejmował zakup komputerów, oprogramowania i komputerowych urządzeń peryferyjnych. Zakupiono sprzęt komputerowy o wartości 26.568,00 zł. W tym wysokość dofinansowania to 22.581,00 zł, natomiast wkład własny wyniósł 3.987,00 zł. Celem programu było zapewnienie zrównoważonego dostępu do technologii teleinformatycznych. Instytucja

prócz zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem zakupiła czytniki ebooków, drukarkę 3D, oprogramowanie graficzne.

4. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0

Program wieloletni Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest realizowany w koordynacji z Biblioteką Narodową. Cel tego programu to *poprawa oferty bibliotek publicznych* poprzez zakup nowości wydawniczych. Zakupiono nowości wydawnicze w liczbie 369 książek w ramach środków pozyskanych z NPRCz w wysokości 9 500,00 zł. Wydatki własne na zakup książek to również kwota 9 500,00 zł. Udział w NPRCz pozwolił wydatnie wzbogacić ofertę nowości wydawniczych dla czytelników z obydwu oddziałów.

5. Legimi. - projekt wirtualnej wypożyczalni.

Wirtualna wypożyczalnia została uruchomiona we współpracy z Powiatowym Instytutem Kultury w Iłży, który finansuje przedsięwzięcie. Usługa pozwala korzystać z zasobu ponad 70 tys. e-booków i audiobooków. Czytelnicy mają możliwość wypożyczać książki bez wychodzenia z domu. Usługa jest skierowana do wszystkich użytkowników biblioteki.

6. „Mała Książka – Wielki Człowiek”.

Projekt realizowany jest przez Instytut Książki. Skierowany został do dzieci w wieku przedszkolnym. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które przyjdzie do biblioteki otrzymuje w prezencie Wyprawkę Czytelniczą na dobry czytelniczy start.

Projekt przyczynia się do rozwoju zainteresowań czytelniczych u najmłodszych użytkowników. Projekt jest bezpłatny.

7. Narodowe Czytanie 2021

Akcja ogólnopolska organizowana przez Kancelarię Prezydenta RP. Dział Biblioteczny wziął udział w tej akcji. Lektura „Moralności pani Dulskiej” czytana była uczniom Szkoły Podstawowej w Przytyku oraz zgromadzonej publiczności na Rynku. Celem akcji było propagowanie czytelnictwa oraz prezentowanie największych dzieł literatury polskiej.

8. Noc bibliotek 2021

Ogólnopolska akcja organizowana przez Centrum Edukacji Obywatelskiej. Zadaniem akcji zachęcenie do czytania oraz promocja lokalnej biblioteki jako najbliższego miejsca spotkań z kulturą, z różnorodnymi zasobami i bezpłatną ofertą dla społeczności, sprzyjających wymianie idei i integracji. W spotkaniu wzięło udział 30

dzieci. Połączenie zabawy z lekturą książek było dla dzieci zachętą do samodzielnego sięgnięcia po lekturę.

9. „Cyfrowe GOK-i w podregionie radomskim” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 3 „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa” Działanie nr 3.2 „Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach projektu pozyskano 5 zestawów komputerowych w raz z oprogramowaniem. Przeprowadzone zostały zajęcia dla dzieci i młodzieży z zakresu dziennikarstwa online, które prowadził Dyrektor. Utworzona w ramach projektu grupa kontynuowała naukę do czerwca 2022r., mimo, iż program zakładał tylko 30 godzin zegarowych. W ramach projektu zorganizowany został piknik rodzinny, połączony z promocją programu, a opatrzony zajęciami artystycznymi, sportowymi i koncertem dla najmłodszych uczestników z „Festiwałem kolorów”.
10. „Moje kompetencje – mój sukces” projekt w ramach którego mieszkańcy którzy ukończyli 25 rok życia mogli bezpłatnie skorzystać z nauki języka angielskiego. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Działanie 10.2 Upowszechnienie kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.
11. „Rynek – miejsce spotkań” projekt realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Inicjatywa realizowana w ramach start-upu wybranego do realizacji przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki” współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w ramach projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. W ramach projektu zakupione zostały tablice wystawiennicze zewnętrzne, które służą do organizacji wystaw, przeprowadzono warsztaty fotograficzne dla mieszkańców gminy Przytyk zakończone konkursem fotograficznym „Przyroda nieznana – gmina Przytyk”, zorganizowano koncert na Rynku w Przytyku „Z muzyką przez dekady” – przekrój największych polskich przebojów z lat 70, 80 i 90.

12. Piknik rodzinny „POWITANIE ROKU SZKOLNEGO” w ramach którego odbył się musical poświęcony recyklingowi i ekologii. Wydarzenie było bezpłatne dla wszystkich mieszkańców gminy Przytyk i zrealizowane zostało na stadionie sportowym w Przytyku. Przygotowane zostały różne atrakcje i strefy zabawy dla wszystkich uczestników.
13. „Wakacyjny zawrót głowy” cykl zajęć wakacyjnych skierowanych do dzieci. Zajęcia prowadzone były przez pracowników instytucji oraz instruktorów zewnętrznych. W harmonogramie zajęć znalazły się: taniec nowoczesny, makrama, robotyka, śpiew, rękodzieło, rysunek czy warsztaty teatralne. Cykl zajęć wzbogacony został dwoma seansami kinowymi i zakończony wycieczką do Centrum Rzeźby Współczesnej w Orońsku. Podczas wycieczki dzieci uczestniczyły w grze terenowej, która w sposób ciekawy dla młodego widza przybliżyła im autorów rzeźb mieszczących się na terenie instytucji, a także wzięli udział w warsztatach ceramicznych i rzeźbiarskich.
14. Warsztaty kulinarne i spotkanie z dietetykiem skierowane dla osób dorosłych. Działanie realizowane na terenie gminy Przytyk w ramach partnerstwa z Lokalną Grupą Działania „Razem dla Radomki”. Projekt składał się z dwóch spotkań i warsztatów, na których uczestnicy pod okiem profesjonalisty uczyli się przygotowywać zdrowe posiłki.
15. „Warsztaty świąteczne” przedsięwzięcie skierowane było do dwóch grup docelowych: dla dzieci i ich rodziców oraz do osób dorosłych. Celem warsztatów była integracja społeczności, wzmacnianie więzi rodzicielskiej oraz pobudzenie kreatywności wśród osób dorosłych.

Instytucja była również partnerem wielu wydarzeń kulturalnych, w których czynnie uczestniczyła m.in.:

1. Jesienne grzybobranie – wydarzenie dla osób po pięćdziesiątym roku życia, mające na celu integrację społeczeństwa i promocję walorów przyrodniczych gminy Przytyk oraz kultywowanie dawnych tradycji.
2. Koncerty na małych podwórkach- kameralne spotkania z muzyką.
3. RUN-Jagodno – ekstremalny bieg wzdłuż zbiornika Jagodno promujący zdrowy tryb życia i walory przyrodnicze gminy Przytyk.
4. Koncert „Z klasyką przez Polskę” – koncert operowy organizowany przez Polski Impresariat Muzyczny, który miał miejsce w siedzibie instytucji. Koncert był bezpłatny dla mieszkańców gminy Przytyk. Po raz pierwszy na terenie gminy Przytyk na żywo można było usłyszeć pieśni operowe w wykonaniu p. Urszuli Kryger przy akompaniamencie p. Pawła Cłapińskiego.

5. Festiwal Tańca – wydarzenie promujące zdrowy tryb życia poprzez taniec.
6. „Pomocnicy Św. Mikołaja” – instytucja była partnerem akcji, która odbyła się w 2021r. po raz drugi.
7. Festiwal im. Tadeusza i Mariana Lipców – spotkanie z muzyką ludową upamiętniające bogaty dorobek artystyczny muzyków.

Instytucja od września 2021r. rozpoczęła zajęcia stałe skierowane do różnych grup wiekowych:

1. Makrama – zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych
2. Pracownia kreatywna – zajęcia dla dzieci
3. Zajęcia taneczne – zajęcia dla dzieci i młodzieży
4. Warsztaty teatralne – zajęcia dla dzieci i młodzieży
5. Robotyka – zajęcia dla dzieci
6. Dziennikarstwo online – zajęcia dla dzieci
7. Roztańczone wtorki – zajęcia dla Pań
8. Obsługa komputera i internetu – zajęcia dla dorosłych
9. Robotyka – zajęcia dla dzieci
10. Karate – zajęcia dla dzieci
11. Świat grafiki – zajęcia dla dzieci.

KONSULTACJE Z MIESZKAŃCAMI GMINY PRZYTYK

Na podstawie UCHWAŁA Nr XLII.361.2023 RADY GMINY PRZYTYK z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk, Wójt Gminy Przytyk wydał Zarządzenie Nr 23.2023 z dnia 21 luty 2023r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk. Konsultacje zostały przeprowadzone w dniach od 01 marca do 10 marca 2023 r. UCHWAŁA Nr XLII.361.2023 RADY GMINY PRZYTYK z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk została przedstawiona na XLII Sesji Rady Gminy Przytyk dnia 03 lutego 2023 r. ,opublikowana do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej dnia 13 lutego 2023 r., natomiast Zarządzenie Nr 23.2023 z dnia 21 luty 2023r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk zostało podane

do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 21 lutego 2023 r. jak również wywieszone na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Przytyk. Informacja o konsultacjach społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk ukazała się na portalach społecznościowych dnia 02 marca 2023 r., oraz przekazana na zebraniach sołeckich mających miejsce w dniach od 02-20.02.2023 r. Na spotkaniu przedstawiono uwarunkowania historyczne miejscowości przemawiające za odzyskaniem praw miejskich utraconych niegdyś przez Przytyk. Omówiono również procedurę jaka obowiązuje przy nadawaniu praw miejskich, ewentualne wątpliwości jakie mogliby mieć mieszkańcy w związku z nabyciem praw miejskich oraz wynikające z nadania tych praw korzyści. Ankiety konsultacyjne zostały przekazane wszystkim sołtysom poszczególnych sołectw na XLIII Sesji Rady Gminy Przytyk dnia 27 lutego 2023 r.

Termin przeprowadzenia konsultacji:

01 marca – 10 marca 2023 r.

Na dzień 10 marca 2023 r. uprawnionych do głosowania było **5 714** mieszkańców gminy Przytyk, w tym w sołectwie Przytyk **718** mieszkańców.

1. Wyniki konsultacji na terenie Gminy Przytyk.

Zestawienie wyników w całej gminie:

1. Liczba osób uprawnionych do głosowania: **5 714**,
2. Liczba osób biorących udział w konsultacjach: **510** co stanowi – **8,93 %** ogółu uprawnionych do głosowania,
3. Liczba głosów nieważnych: **18**, co stanowi – **3,53 %** wszystkich oddanych głosów,
4. Liczba ważnie oddanych głosów: **492** (stanowiąca podstawę do wyliczenia wyników konsultacji),
 - a) głosy na „TAK”: **411**, co stanowi –**83,54 %** wszystkich ważnie oddanych głosów,
 - b) głosy na „NIE”: **64**, co stanowi – **13,01 %** wszystkich ważnie oddanych głosów,
 - c) głosy „WSTRZYMUJĘ SIĘ”: **18**, co stanowi – **3,66 %** wszystkich ważnie oddanych głosów.

2. Wyniki konsultacji w miejscowości Przytyk.

Zestawienie wyników w miejscowości Przytyk:

1. Liczba osób uprawnionych do głosowania: **718**,
2. Liczba osób biorących udział w konsultacjach: **73**, co stanowi – **10,17 %** ogółu uprawnionych do głosowania,
3. Liczba głosów nieważnych: **0**, co stanowi – **0 %** wszystkich oddanych głosów,
4. Liczba ważnie oddanych głosów: **73** (stanowiąca podstawę do wyliczenia wyników konsultacji),
 - a) głosy na „TAK”: **69**, co stanowi – **94,52 %** wszystkich ważnie oddanych głosów,
 - b) głosy na „NIE”: **4**, co stanowi – **5,48 %** wszystkich ważnie oddanych głosów,
 - c) głosy „WSTRZYMUJĘ SIĘ”: **0**, co stanowi – **0 %** wszystkich ważnie oddanych głosów.

3. Wyniki konsultacji w poszczególnych sołectwach Gminy Przytyk.

Lp	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców uprawnionych do głosowania	Liczba osób biorących udział w konsultacjach	Głosy na „TAK” (za nadaniem statusu miasta)	Głosy na „NIE” (przeciw nadaniu statusu miasta)	Głosy wstrzymujące się	Głosy nieważne
1	Dęba	193	9	4	5	0	0
2	Domaniów	343	11	9	1	1	0
3	Glinice	194	30	29	0	1	0
4	Goszczewice	120	36	34	0	0	2
5	Jabłonna	163	15	13	0	0	2
6	Kaszewska Wola	282	6	6	0	0	0
7	Krzyszkowice	275	0	0	0	0	0
8	Maksymilianów	102	48	43	1	2	2
9	Młódnice	128	24	22	1	1	0
10	Oblas	292	4	2	2	0	0
11	Ostrołęka	161	0	0	0	0	0
12	Podgajek	583	36	32	1	0	3

13	Posada	48	32	24	4	4	0
14	Potkana	181	0	0	0	0	0
15	Przytyk	718	73	69	4	0	0
16	Słowików	92	25	4	20	1	0
17	Stefanów	172	0	0	0	0	0
18	Studzienice	229	5	5	0	0	0
19	Sukowska Wola	166	9	4	0	0	5
20	Suków	211	4	4	0	0	0
21	Wola Wrzeszczowska	179	15	15	0	0	0
22	Wólka Domaniewska	33	23	22	0	0	1
23	Wrzeszczów	279	27	25	2	0	0
24	Wrzos	171	38	15	14	8	1
25	Wygnanów	156	19	9	8	0	2
26	Żerdź	218	21	21	0	0	0

Zgłoszono **19** uwag.

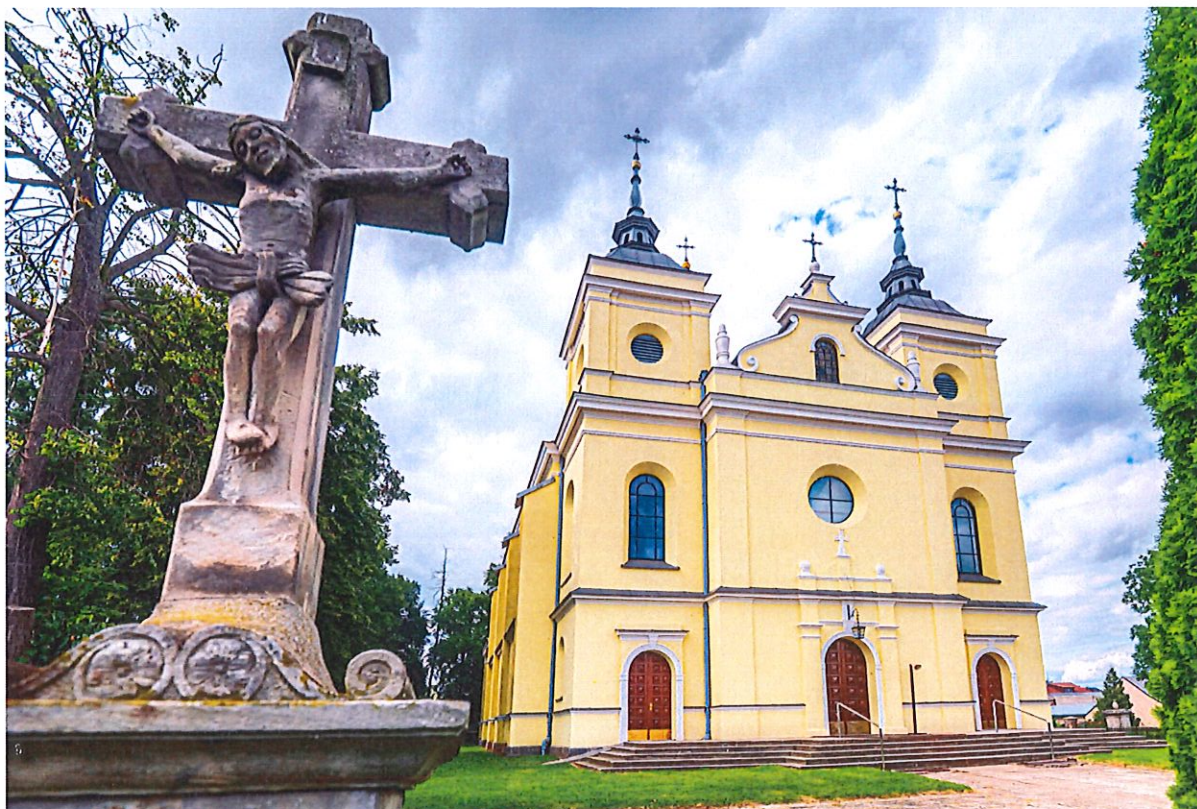
Inne głosy nieważne: **18**.

Wyniki konsultacji Wójt Gminy przedłożył Radzie Gminy Przytyk. Zbiorcze wyniki konsultacji w całej gminie zostały ogłoszone poprzez umieszczenie informacji w tym zakresie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Przytyk oraz na stronie internetowej Gminy Przytyk i w Biuletynie Informacji Publicznej.

DOKUMENTACJA FOTORGAFICZNA

Posterunek Policji w Przytyku

Kościół Parafialny w Przytyku

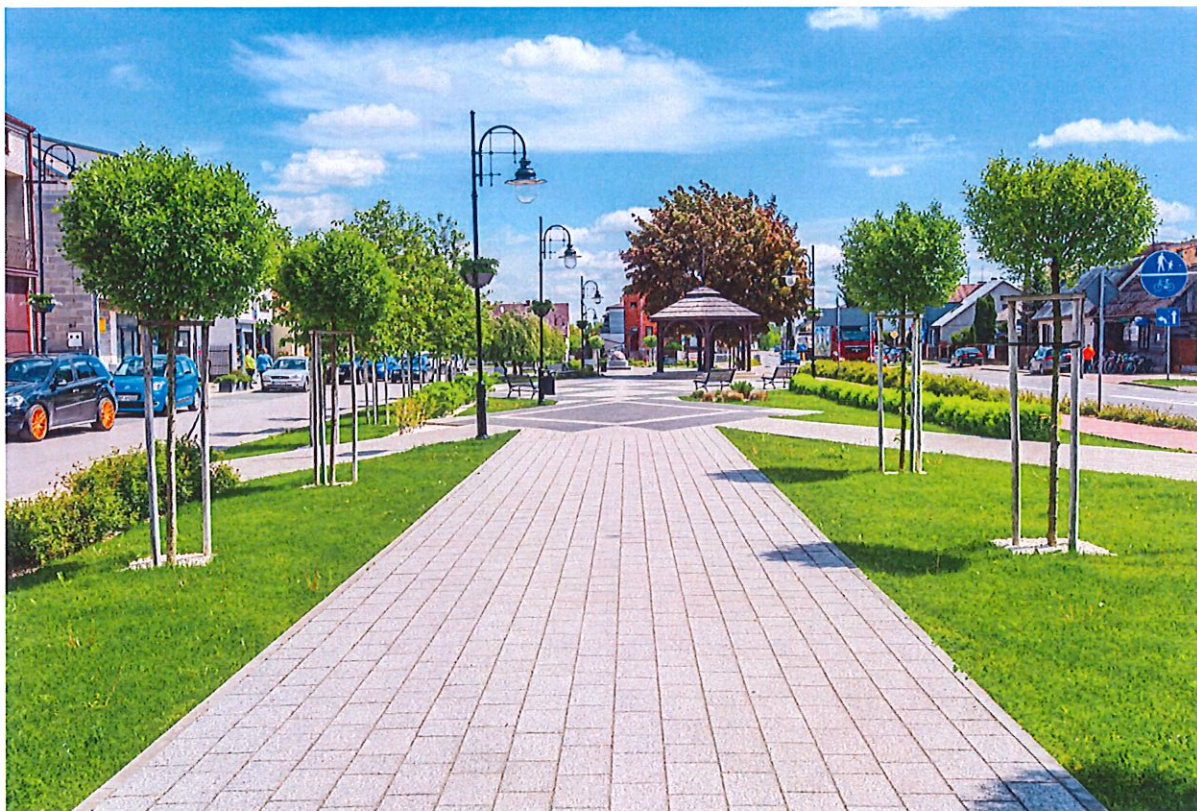
Ochotnicza Straż Pożarna w Przytyku, Gminna Biblioteka w Przytyku

Radomska Stacja Pogotowia Ratunkowego w Radomiu Miejsce stacjonowania Zespołu Ratownictwa Medycznego

Urząd Gminy w Przytyku

Rynek w Przytyku

Przytyk z lotu ptaka

Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przytyku

PODSUMOWANIE

Podsumowując Wójt Gminy Przytyk oraz Radni Rady Gminy Przytyk podjęli decyzję o wystąpieniu z wnioskiem o nadanie Przytykowi praw miejskich wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców. Dowodem tego jest liczny udział społeczeństwa w poświęconych tej idei konsultacjom i udzielone głosy poparcia. Przytyk z każdym rokiem staje się piękniejszy i bogatszy. Nie przypomina już wsi, ale ładne i atrakcyjne miasteczko, którego dodatkowym walorem jest okoliczny krajobraz, piękna przyroda i czyste powietrze. Dzięki temu miejscowość ta stale się rozbudowuje. Nowe domy i budynki upiększają ją i nadają nowoczesności. Wszystko to oraz rozwijająca się stale infrastruktura techniczna sprawiają, że ludzie chętnie tu osiadają, wybierając gminę Przytyk, jako swoje stałe miejsce zamieszkania. Wyraźnie widać, że Przytyk to miejscowość, która autentycznie pełni funkcję głównego ośrodka gminy, zapewniającego podstawowe potrzeby wspólnoty samorządowej. Przytyk jest ośrodkiem o charakterze administracyjnym, usługowym, handlowym i kulturotwórczym. Miejscowość Przytyk pełni funkcję „stolicy gminy” i ma ogromne znaczenie dla rozwoju całej gminy. Władze samorządowe wyrażają ogromną nadzieję, że przedstawione uzasadnienie, uwzględniające przesłanki historyczne, kulturowe, społeczno-gospodarcze oraz aktualny stan infrastruktury technicznej miejscowości Przytyk, jej rozwój urbanistyczny i gospodarczy stanowić będzie ważną przesłankę w podjęciu pozytywnej decyzji w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Przytyk. Nadzieję taką żywią również mieszkańcy gminy Przytyk, wierząc że ich woła zostanie uwzględniona przy podejmowaniu decyzji przez właściwe organy administracji rządowej. Mając powyższe na uwadze Rada Gminy Przytyk wyraża opinię, że wniosek w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Przytyk jest w pełni uzasadniony. W konsekwencji wnioskuję się jak na wstępie.

Załączniki do wniosku Rady Gminy Przytyk o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk:

- 1) Dane z Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Przytyk dotyczące stanu ludności na dzień 28.02.2023r.
- 2) Pismo Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w Radomiu z dnia 28.02.2023r.
- 3) Raport gminny z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wygenerowany na dzień 09.03.2023r.
- 4) Zaświadczenie Starosty Radomskiego GKN-IV.6620.2.161.2023 z dnia 02.03.2023 r.
- 5) UCHWAŁA Nr XLII.361.2023 RADY GMINY PRZYTYP z dnia 3 lutego 2023 r. w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk
- 6) Zarządzenie Nr 23/2023 Wójta Gminy Przytyk z dnia 21 lutego 2023r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Przytyk
- 7) Wyniki konsultacji z mieszkańcami Gminy Przytyk w sprawie nadania miejscowości Przytyk statusu miasta ustalone w Urzędzie Gminy Przytyk w dniu 16 marca 2023r
- 8) Opinia Głównego Geodety Kraju z dnia 1 marca 2023r.
- 9) Uchwała nr XXII.135.2016 Rady Gminy Przytyk z dnia 24 czerwca 2016 r. - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębów geodezyjnych Przytyk, Podgajek Wschodni i Podgajek Zachodni w gminie Przytyk – część A – płyta CD
- 10) Uchwała nr XXXII.226.2017 Rady Gminy Przytyk z dnia 30 czerwca 2017 r. – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębów geodezyjnych Przytyk, Podgajek Wschodni i Podgajek Zachodni w gminie Przytyk – część B, – płyta CD
- 11) Uchwała nr VI.43.2019 Rady Gminy Przytyk z dnia 29 marca 2019 r.- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działki ew. nr 39 w obrębie geodezyjnym Przytyk w gminie Przytyk, – płyta CD
- 12) Uchwała nr XXX.280.2022 Rady Gminy Przytyk z dnia 25 marca 2022 r.- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych nad rzeką Radomką w obrębie geodezyjnym Przytyk w gminie – płyta CD
- 13) Uchwała nr XL.341.2022 z dnia 9 grudnia 2022 r.- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działek ewidencyjnych nr 223/2 i 223/3 w obrębie geodezyjnym Przytyk w gminie Przytyk, – płyta CD
- 14) Mapa topograficzna w skali 1: 25 000 - płyta CD
- 15) Film promocyjny Gminy Przytyk, rok 2021
- 16) „Przytyk parafia i gmina w prasie dziewiętnastowiecznej” S. Rosiński, rok wyd. 2011
- 17) „Gmina Przytyk Dzieje samorządu i administracji 1809-1990” G. Sado, L. Zugaj, rok wyd. 2009
- 18) „Dzieje Przytyka i okolicznych miejscowości do 1918 roku” D. Kupisz, S. Piątkowski, rok. Wyd. 2018
- 19) Gmina Przytyk mapa atrakcji turystycznych, rok 2021
- 20) Przewodnik „Rowerem w dolinie Radomki” rok 2022
- 21) Przewodnik „Nad Radomką, Hżanką, Zwolenką i Wisłą” rok 2021
- 22) Przewodnik po Nordic walking park w gminach: Jedlińsk, Przysucha, Przytyk, Wieniawa, Wolanów, Zakrzew.
- 23) Aktywna wieś- dobre praktyki, rok wyd. 2021
- 24) Gmina Przytyk Informator samorządowy, nr 1(54) luty 2023

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY PRZYTYP
Krzysztof Wlazło